Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2019. november 7., csütörtök
LXXI. évfolyam
255. (20336.) sz.
Ára: 3 lej
(előfizetőknek 1,43 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Új fejezet a Teleki-kastély történetében

Profi menedzselés kell

Fotó: Nagy Tibor (archív)

November 4-én este a Kemény Zsigmond Társaság szokásos rendezvényének vendége volt *gróf széki Teleki Kálmán*, **aki a gernyeszegi kastély visszaszolgáltatásának viszontagságairól, a fenntartás nehézségeiről és a jövőbeli tervekről beszélt felesége,** *Nicole* **és a KZST házigazdája,** *Csíky Boldizsár* **társaságában.**

Vajda György

Az estet *Munkácsi Dóra* zongoraművész nyitotta meg, aki – mint utólag kiderült, nem véletlenül – báró Bánffy György Kerge polka című szerzeményét adta elő. Ezt követően néhány vetített képes illusztrációval fűszerezve Teleki Kálmán a széki Teleki család történetébe nyújtott bepillantást, s elárulta, hogy feleségén keresztül rokonságban állnak a Bánffyakkal. Majd felvázolta a kastély építésének mozzanatait, kiemelve, hogy a gödöllői Grassalkovich-kastély mintájára építették 1772 és 1802

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Kapunyitás a Művészeti Egyetem Doktori Iskolájában

A Művészeti Egyetem Doktori Iskolájának októberi műhelyprogramján Kovács Károly, a marosvásárhelyi 3G Színház színésze mutatott be egy részletet doktori dolgozatából, amelynek címe és egyben témája: a légzés funkciója a színészi munkában.

4.

A gyerek mint tünethordozó

Miért viselkedik így a gyerekem? – ezzel a címmel tartott előadást nemrég Marosvásárhelyen a Piros.Produkció meghívására Deliága Éva magyarországi gyermekpszichológus.

5.

A pikkelysömör nem ragályos!

A betegségről, annak vetületeiről dr. Gáspár Réka bőrgyógyász szakorvossal beszélgettünk.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Amikor kiürül a kassza

Antalfi Imola

Ha nem nyilvánítják semmissé, akkor újraelemzik a tervet, időszerűsítés címén újabb előtanulmányt, majd megvalósíthatósági tanulmányt rendelnek, műszaki terv készül, műszaki tervet módosítanak, újra licitálnak, elmarad a szerződéskötés, nyomvonalat módosítanak hatvanhatszor. Így aztán lassan felnő egy generáció, amíg egy autópálya-szakasz, terelőút elkészül Erdélyben, vagy Erdélyt összeköti más régióval. Ha a romániai autópályák helyzetéről készített összegzéseket megnézzük, látható, hogy szakaszokra feldaprózott, más és más kivitelezőkkel végeztetett munkálatokról van szó, már azokban az esetekben, ahol mégiscsak történik valami. Az is látható, hogy a legtöbb munkálat 2020 után fejeződik be, sőt, inkább 2023 körül, azok is, amelyek eredeti szerződésbeli határideje már réges-régen lejárt.

Azért minket még mindig leginkább az észak-erdélyi A3-as autópálya érdekel, amely igencsak mostoha sorsra ítéltetett. Nagyváradnál, a magyar–román határátkelőnél ugyan mintegy 5 kilométeren, Bihar megye területén teljes gőzzel dolgoznak, megmutatandó (szimbolikus két téglával), hogy hamarabb befejezik a sztrádát, mint ahogy az magyar részen történik, ám onnan tovább, Kolozsvár felé semmi nem mozdul. Az EMNP nemrég közleményben jelezte és nehezményezte, hogy a közúti infrastruktúráért felelős országos társaság, a CNAIR érvénytelenítette a versenytárgyalást, amelyen egy román–horvát konzorcium júliusban

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

7., csütörtök

A Nap kel 7 óra 12 perckor, *lenyugszik* 17 órakor. *Az év* 311. napja, *hátravan* 54 nap.

Isten éltessen!

Ma **REZSŐ**, holnap **ZSOMBOR** napja.

ZSOMBOR: régi magyar személynév, a krónikák szerint az erdélyi Gyula vajda apja viselte ezt a nevet. Jelentése talán: bölény.

IDŐJÁRÁS

Zápor lehetséges

Hőmérséklet:
max. 16°C
min. 8°C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. november 6.

1 EUR	4,7626
1 USD	4,2949
100 HUF	1,4368
1 g ARANY	205,3117

Leterítették az első réteg aszfaltot

Leterítették az első aszfaltréteget a Bözödön áthaladó 136. számú megyei úton. Még sok a tennivaló, de így is hatalmas lépés ez a helyiek számára.

Gligor Róbert László

Az Erdőszentgyörgyöt és Hargita megyét Kőrispatak felől összekötő megyei út korszerűsítése után hangsúlyozottabban előtérbe került a Bözödöt is átszelő, a szomszédos megyét Gagy irányából megközelítő megyei út aszfaltozása.

A beruházás finanszírozója a Maros Megyei Tanács, a kivitelezési szerződés értéke 7.146.910 lej. Már július óta a sáncok, bejárati hidak, átfolyók kialakításán, kicserélésén dolgoztak, és az úttestet is előkészítették az aszfaltozásra. A három kilométeres aszfaltszőnyeg a Kőrispatak felé vezető úttól indult, és teljesen átszeli Bözödöt a déli kijáratáig. Az innen a megyehatárig terjedő szakaszt később korszerűsítené a megyei tanács, első lépésben lekövezik az adott szakaszt, várhatóan a következő évben.

Jelenleg az alapréteget fektették le, a záróréteget csak tavasszal terítik rá. Addig is folytatják a bejárati hidak megépítését a porták előtt, az előregyártott betonelemek a helyükön vannak, most öntik a hídfejeket, majd ezek elkészültével minden bejáró aszfaltréteget kap a kapuig. Épült néhány átfolyó is, ezek végeiben még ki kell önteni az úgynevezett ülepítőket, majd utána kezdődhet el az út menti sáncok kibetonozása, és csak ezután terítik le a második aszfaltréteget, ugyanis az mindkét oldalon a sánc széléig fog érni, így nem lesz kövezett padka az út két oldalán – tudtuk meg *Tar András* alpolgármestertől. Járdát csak a faluközpontban építenek, a többi szakaszon nem, ugyanis az aszfaltcsík szélessége helyenként a hét métert is meghaladja majd, így mindkét oldalon egy-egy métert elkülönítenek, és csíkokkal jelölnek meg a gyalogosok számára. Az időjárástól függően dolgoznak az idén, de mivel sok bejárati hidat kell elkészíteni, nem lehet előrevetíteni, hogy milyen munkafázisok maradnak jövőre – tette hozzá az elöljáró.

Csibi Attila Zoltán polgármester szerint a bözödiek is megérdemlik a 21. századi körülményeket, ehhez nagyon fontos a falut átszelő út leaszfaltozása, de abban bízik, hogy néhány éven belül aszfaltúton lehet megközelíteni Székelykeresztúrt is, ahonnan jóval gyorsabban elérhető lesz Marosvásárhely is.

A jelenlegi bözödi aszfaltozás csak a főutat érintette, így a mellékutcák lakói némiképp irigykedve és méltatlankodva fogadták a beruházást, ám a városvezetők úgy vélik, a jövőben ez irányban is lépni tudnak. Nemcsak Bözödön maradtak aszfaltozatlan mellékutcák, hanem Erdőszentgyörgyön is néhány kisebb utca aszfaltozása hátravan. Az önkormányzat azon dolgozik, hogy ezek korszerűsítésére is sor kerülhessen.

A falut átszelő szakaszon leterítették az alapozó aszfaltréteget Fotó: Tar András

Megyei hírek

Helyiséget igénylők figyelmébe

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala felhívja a nem lakás rendeltetésű helyiséget igénylő civil szervezetek, politikai alakulatok és közintézmények figyelmét, hogy november 15-ig lehet jelentkezni a 2020-as prioritási listára. Azok a kérelmezők, akik az előző években is igényeltek helyiséget, és szeretnének felkerülni a listára, fel kell frissítsék az iratcsomót. A típuskérvényhez a hivatal 10-es irodájában (földszint) lehet hozzájutni.

Az én kreatív világom

Tehetségüket megmutatni kívánó gyermekek lépnek színpadra november 9-én, szombaton a 15–18 óra között zajló Az én kreatív világom című rendezvényen a Maros Művészegyüttes kövesdombi székhelyén. A gyermekkonferencián 108 előadó mutatkozik meg az alábbi négy kategóriában: színházi és bábjelenetek, motivációs kiselőadás, ének és vers, tánc. A rendezvényen Kis vállalkozók vására címmel gyermekek alkotásaiból nyílik kiállítás és vásár, ugyanakkor tombola is lesz értékes nyereményekkel. Szervező: Csíki Andrea pszichológus.

A Kamaszok Szászrégenben

A marosvásárhelyi Kamaszok ifjúsági színtársulat november 7-én és 8-án Szászrégenben az első erdélyi magyar diákszínjátszó fesztiválon vesz részt. A Kamaszok pénteken 17 órakor kerül versenybe Kozsik József Don Juan című kamaszjátékával, amivel nemrég az Országos Diákszínjátszó Fesztivál nívódíját nyerte el.

Borverseny Dicsőszentmártonban

November 9-én, szombaton Dicsőszentmártonban, a Három Fenyő szálloda éttermében tartják a 39. Alsó-Kis-Küküllő menti borversenyt a Szent Márton Borlovagrend szervezésében. A díjkiosztási ceremóniával egybekötött borkóstolásos vacsorára szombaton 17 órai kezdettel kerül sor. A talpalávalót a szászcsávási cigányzenekar húzza. Bejelentkezni a 0721-093-402-es telefonszámon lehet Orbók Ferencnél.

Ismeretterjesztő előadás gyógynövényekről

Dr. Papp Nóra Gyógynövények az erdélyi népi gyógyászatban címmel tart tudományos ismeretterjesztő előadást november 7-én, ma 19 órakor a marosvásárhelyi Spectrum Színházban.

Elengedés

Mi lesz a gyerekemmel nélkülem? Boldogul-e az óvodában, iskolában, egyetemen? És mi lesz velem? El tudom engedni a gyerekem kezét? Hogyan segítsük az elengedést? Ezekre a kérdésekre keresik a választ Papp Béni lelkipásztorral november 12-én, kedden 18 órától a marosvásárhelyi Philothea Klubban (Kossuth utca 2. szám).

Vándorlások – festménykiállítás

A marosvásárhelyi kövesdombi unitárius egyházközség Bözödi György termében november 10-én, vasárnap, a 11 órai istentisztelet után megnyílik a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület Vándorlások című festménykiállítása. Megnyitóbeszédet mond Doszlop Lídia művészettörténész. Közreműködik Nagy-Imecs Zsuzsánna.

Adománygyűjtés

November 17-e, a szegények világnapja alkalmából a Máltai Szeretetszolgálat a szegények megsegítésére irányuló programmal készül. A szervezet kéri a jó szándékú adakozók hozzájárulását. Szívesen fogadnak ruhaneműt, lábbelit, tartós élelmiszert és pénzt. Elérhetőség: Berek (Livezii) utca utca 1. szám, naponta 8-16 óra között. Telefon: 0365/411-929.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

RENDEZVÉNYEK

Zajlik a 27. Alter-Native rövidfilmfesztivál

A rangos marosvásárhelyi filmfesztivál programjában számos nagyjátékfilm, koncert, kiállítások és felolvasószínház szerepel. November 7-én, ma 14 órától a Kultúrpalota nagytermében kezdődik a versenyprogram, 18.20 órakor Csuja László Kilenc hónap háború (HUN/QUAT) című játékfilmjét vetítik. 19.35-kor közönségtalálkozóra kerül sor, 20 órakor lesz a fesztivál megnyitója, 20.30 órától Földes László Hobo-koncert lesz, majd 22.15 órakor Reisz Gábor Rossz versek (HUN/FRA) című filmjét láthatja a közönség. A kisteremben 21.30 órakor Marius Olteanu Szörnyek (ROM) című filmjét vetítik. 8-án, pénteken a Kultúrpalota nagytermében 10 órakor kezdődik a versenyprogram, 18.30 órától Alexis Sweet Cahill Mária, Románia királynéja (ROM), 22 órától Tudor Giurgiu Parking (ROM/ESP/CZE) című filmjét vetítik.

Hogyan őrizzük meg egészségünket?

A Női Akadémia meghívására dr. Nagy Tamás orvos, egészségügyi közgazdász, a Magyar Táplálkozástudományi Társaság és a Magyar Elhízástudományi Társaság tagja Hogyan őrizzük meg egészségünket? címmel tart előadást csütörtökön, ma 17.30-kor a marosvásárhelyi Bernády Házban. Dr. Nagy Tamás értekezésére a svéd Zinzino Nordic AB vállalat által létrehozott nemzetközi egészségprogram előadás-sorozata keretében kerül sor. A részvétel díjmentes, a szervezők további rendezvények létrehozására adományt elfogadnak.

Gombák szépe – fotókiállítás

November 8-án, pénteken 18 órakor a Málnássy László Gombászegyesület szervezésében Gombák szépe a természetben címmel fotókiállítás nyílik a marosvásárhelyi vártemplomi egyházközség diakóniai központjának emeleti előcsarnokában (Eminescu utca 28. szám). A kiállítás november 18-ig tekinthető meg 10-13 és 16-19 óra között.

A nép ellensége – bemutató a Nemzetiben

Henrik Ibsen A nép ellensége című színművének bemutatójára kerül sor november 8-án, pénteken 19 órakor a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Nagytermében. Rendező: Keresztes Attila. A premierre érvényesek a Bernády György-mecénás- és a Kemény János-bemutatóbérletek. A 14 éven felülieknek ajánlott előadást 9-én, szombaton 17 órakor megismétlik, erre a Kántorné-nyugdíjasbérletek érvényesek. Jegyek a Kultúrpalota jegyirodájában, a színház jegypénztárában és a www.biletmaster.ro honlapon vásárolhatók.

Évforduló a marosvécsi kastélyban

November 9-én délelőtt 10 órától a marosvécsi Kemény-kastély kapunyitásának 5. évfordulóját ünneplik: 2014 szeptemberében adta vissza a neuropszichiátriai rehabilitációs intézet vezetősége a várkastély kulcsait báró Kemény János örököseinek. Az ünnepségen egész napos, színes kulturális programmal – koncertek, néptánc, könyvbemutatók, kiállítások, kerekasztal-beszélgetések, gyermekprogramok, bazár, lovas bemutató, favágóverseny, kézművessátrak, étel- és italsátrak, kastélytúrák – várják a közönséget. Házigazda: Nagy Kemény Géza és Tóth Andrea.

Gyermekfesztivál

A Creactivity Egyesület szervezésében országos gyermekfesztiválra kerül sor november 9-10-én a marosvásárhelyi Sapientia tudományegyetemen. Érdeklődni a 0740 647-575-ös telefonszámon.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Jogerős ítélet

Törvényes volt a március 15-én kitűzött sepsiszentgyörgyi magyar zászlók miatti bírság

A Kovászna Megyei Törvényszék jogerős ítélete értelmében törvényes volt az a bírság, amelyet Sebastian Cucu, Kovászna megye prefektusa rótt ki Antal Árpádra, Sepsiszentgyörgy polgármesterére a 2018. március 15-re kitűzött magyar zászlók miatt.

Az ítélet kivonatát a törvényszék sajtóirodája juttatta el szerdán az MTI tudósítójának.

A kivonat szerint a törvényszék elfogadta a prefektus fellebbezését a polgármesternek kedvező elsőfokú ítélet ellen, és megalapozatlansága miatt jogerősen elutasította Antal Árpád polgármester keresetét.

Kovászna megye prefektusa március 14-én és március 15-én is 5000-5000 lejes bírságot rótt ki Antal Árpád sepsiszentgyörgyi és Bokor Tibor kézdivásárhelyi polgármesterre amiatt, hogy az ünnepre a magyar nemzeti jelképekkel díszítették ki a városokat, és nem gondoskodtak arról, hogy minden magyar zászló mellé egy román zászló is kerüljön.

Tavaly március 15-én Jean-Adrian Andrei Hargita megyei prefektus Gálfi Árpád székelyudvarhelyi polgármesterre rótt ki 5000 lejes bírságot a városban kitűzött piros-fehér-zöld zászlókért. Korábban a prefektusok nem bírságoltak a magyar nemzeti ünnepi szimbólumhasználatért.

A prefektusok a zászlótörvényre hivatkoztak a bírságolási jegyzőkönyvben. A törvény végrehajtási utasításait rögzítő kormányhatározat azonban kitér arra, hogy „azok az etnikai kisebbségek, amelyek országos szervezettel rendelkeznek, rendezvényeiken használhatják a saját jelképeiket is”. Az RMDSZ-es elöljárók erre a jogszabályra hivatkozva védekeztek a bíróságon. *(MTI)*

Elbocsátások a minisztériumokban

Ludovic Orban meg akarja tisztítani a „pártfogoltaktól” az államapparátust

Hadat üzent a nepotizmusnak, és meg akarja tisztítani az államapparátust a „pártfogoltaktól” Ludovic Orban, a hétfőn hivatalba lépett új kormány miniszterelnöke.

Orban szerdán, az első hivatalos kormányülés elején leszögezte: ezentúl kizárólag hozzáértő, feddhetetlen és a polgárok szolgálata iránt elkötelezett tisztségviselőket akar látni a kormányhivatalokban, amelyeket szerinte megtöltöttek „ingyenélő” rokonaikkal az eddig kormányon lévő szociáldemokraták (PSD).

A minisztériumokban létszámstop lép hatályba, és ellenőrzik azokat a kinevezéseket, amelyeket a távozó PSD-kormány a diplomáciai posztokon eszközölt a napokban.

Orban közölte, hogy már több befolyásos politikus gyermekét mentette fel, és kifejezte reményét, hogy „izomlázat kap” azoktól az aláírásoktól, amelyek a komasági alapon kinevezett államtitkárok, államtanácsosok, minisztériumi főtitkárok felmentéséről szólnak.

A jobbközép Nemzeti Liberális Párt (PNL) által alakított új kormány első intézkedéseként sürgősségi rendeletet hozott a minisztériumok számának csökkentéséről. Míg a Dăncilă-kabinet 25 tagú volt, az új kormánynak 18 tagja van.

A miniszterelnök a november 10-i (a külföldi választókörzetekben már pénteken megkezdődő) elnökválasztás zökkenőmentes, korrekt lebonyolítását, az energiaellátás és a közlekedési infrastruktúra felkészülését a közelgő télre és az idei költségvetés kiigazítását sorolta a kormány legsürgősebb teendői közé.

Rámutatott: az önkormányzati vezetők arra panaszkodnak, hogy nincs elegendő fedezetük az év végéig várható költségeikre, ugyanakkor elfogadhatatlannak nevezte azt a gyakorlatot is, hogy az állam „meggondolatlan költekezésének” számláját a magánszférával fizettetik ki, szándékosan elodázva az héa-visszaigénylések kifizetését.

A kormányülésen Klaus Iohannis államfő is részt vett. A második mandátumára pályázó, a választási kampány célegyenesében lévő elnök ismét a leváltott „kártékony” baloldali kormányt bírálta, azzal vádolva a Szociáldemokrata Pártot (PSD), hogy kiürítette az államkasszát, elüldözte a befektetőket, és úgy költötte el (a közalkalmazotti bérek és nyugdíjak emelésére) a „románok pénzét”, hogy semmi maradandót nem hagyott maga után.

A jobboldalhoz közel álló Digi24 hírtelevízió szerint Romániának idén már nincs esélye a GDP 3 százaléka alatt tartani a költségvetési hiányt.

A PSD-kormány az utóbbi három évben 66 százalékkal növelte a minimálbért, a közszférában ötven százalékkal növekedtek a jövedelmek, míg a reálgazdaságban feleakkora volt a növekmény.

Az átlagos nyugdíj is csaknem másfélszerese a három évvel korábbinak, Románia így ma már a költségvetése kétharmadát fizetésekre és szociális védelemre költi, a beígért állami beruházások nagy része pedig elmaradt. *(MTI)*

Egy pörsenés a kereskedelem fényes orcáján

Valamiért, aminek okát nem tudom megmagyarázni, vagy nem kívánom az eredőket napvilágra hozni, szeretek olyan üzletekben vásárolni, amelyekben magyarul is szólnak a vevőkörhöz. A bejáratotthoz és az alkalmihoz. Ilyen például a környékünkön az utóbbi harminc évben felmagzott kenyérboltok, pékségek egyike. Meg nem nevezem, csupán annyit árulok el, hogy cégneve úgy végződik, mint az ukrán családnevek legtöbbje.

Én, kisebbségi, hiszen a vásárlók közt én nyugdíjas kisebbséginek számítok az aktív keresők és nyugdíjasokat eltartók varázsos nyüsletésében, beállok a sorba, hogy megvegyem és magyar ajkúságomhoz illesszem a honi acélos búzából készült mindennapinkat. Én ugyanis még nem vezettem ki/el életemből a péksüteményt. A bolt tele, hétvége közeleg, mindenki eszeveszetten bevásárol, még mindig nagy a kishitűség a szombat-vasárnapi boltnyitások terén.

A kártyaolvasó – mert az is van már, lassan több, mint könyvolvasó, de nem baj, egyszerűbb a fizetés, igaz, sérülékenyebb a rendszer, mint azelőtt a szocialista volt – elromlik, a sor felgyűrűzik, a lét megfeszül, ideg pengő cimbalommá lenne, a kiszolgálás dadog, bakizik, újrázva neki-nekilódul, mozgása töredezetté válik.

Végre e sorok írója kerül a PULT elé. Kisasszony – kereskedelmi alkalmazott, fiatal és életerős, feltételezésem szerint hun-székely ivadék – fáradtságra panaszkodik a vele szemben hors concours, soron kívül álló jó ismerősének, aki mindjárt a Béres cseppek elő-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

nyeit ecseteli bő példatárral elegyítve. (Szó sincs a „kérdezze meg orvosát, gyógyszerészét” kezdetű elhadart tilalom figyelembevételéről.)

Szóhoz sem jutnék, udvariasan várakozó álláspontra helyezkedem, pihenjállásban, ahogy a katonáéknál szokás eligazításkor. Rám szól a hölgyike: tessék kérni! És közben folytatja a magyar gyógyszerkutatás oly sokat szenvedett mártírjának készítményéről szóló dicshimnuszt a költtaggal.

– Megvárom, míg befejezi a hölgy az orvosi tanácsadást – felelem.

– Zavarja? – kérdi őszinte megdöbbenéssel. Úgy tűnik, soha nem hallott a Szabad Európát zavaró rádiók hallást károsító buzgalmáról.

– Igen – vallom be –, nagyon.

Más ember – pardon, eladó – ilyenkor valami bocsánatkérés-félét elrebeg alig hallhatóan, és visszatér munkaköri leírásában szereplő tevékenységéhez.

Miközben leemeli a polcról a korpás kenyeret, és rutinos mozdulattal betolja a szeletelőgép zajos kései közé, mégis válaszra méltat. – Tudja, én multilateral dezvoltat[1] vagyok, értésemre adva, hogy ő is hallott a ceauseşcui korszak kedvenc országjelzőjéről. Magára vonatkoztatja szerényen, de öntudatosan.

– Ami magyarul – én sem akarva adósa maradni a tanyasi béresmancinak – annyit tesz, mint sokoldalúan szemtelen.

Csomagolok, kifelé megyek, és még hallom, amint a vevők között átzokog bizalmasához. – Na látod, drágám, erről beszéltem, ezért akarom itthagyni a boltot.

Aki korpás kenyerek közé keveredik, megeszik az idegeit a vásárlók.

Bizonyára gyógyügynöknek készül vagy ki tudja, vásárlónak...

[1] Sokoldalúan fejlett

Ország – világ

Szavazás a külföldi szavazókörzetekben

A külföldi szavazókörzetekben három napig tart az államelnök-választás. A külföldön tartózkodó román állampolgárok a külképviseleteken és az erre a célra létesített szavazókörzetekben szavazhatnak. A szavazás külföldön pénteken helyi idő szerint 12 órakor kezdődik, és 21 óráig tart, szombaton és vasárnap pedig reggel 7 és este 9 között tart. *(RMDSZ-tájékoztató)*

Uniósbiztos-jelöltek

Siegfried Mureşan és Adina Vălean európai parlamenti képviselőket javasolja a kormány a Romániát megillető uniós biztosi tisztségre – közölte szerdán Ludovic Orban miniszterelnök. A döntést a bejelentést megelőző kormányülésen hozták, amelyen Klaus Iohannis államfő is jelen volt. Orban elmondta, az államfővel közösen döntöttek úgy, hogy két javaslatot küldenek Brüsszelbe, az Európai Bizottság (EB) elnökének. Hozzátette, a törvényi előírásoknak megfelelően kérvényezni fogja az érintettek parlamenti meghallgatását is. *(Agerpres)*

Kizárt alelnökök

A Pro Románia párt végrehajtó testülete úgy döntött, hogy megvonja a megyei koordinátori megbízást és a párt vezetőségének politikai támogatását minden olyan parlamenti képviselőjétől, aki szembeszegült a párt döntéseivel, és bizalmat szavazott az Orban-kormánynak. Ugyanakkor a pártnak azon alelnökeit, akik megszavazták az Orban-kormányt, kizárják az alakulat soraiból. Az Orban-kormány beiktatásáról döntő hétfői parlamenti szavazáson a Pro Románia hét képviselője szavazott – a párt döntésével dacolva – az Orban-kormány mellett. *(Agerpres)*

Felkészítik a hadsereget

Február végéig leszállítanak 36 darab Piranha 5 összkerékmeghajtású páncélozott csapatszállítót – jelentette be szerdán a Bukaresti Mechanikai Művek gyártóegységének avatóján Nicolae Ciucă védelmi miniszter. A tárcavezető szerint a minisztérium kezdeményezte, hogy a szerződésben rögzítettekhez képest egyéves csúszásért 8,56 millió euró késedelmi bírságot fizessen a General Dynamics vállalat. Elmondta: a hadsereg felkészítésébe beletartozik az is, hogy modern eszközökkel látják el. A gyártósor avatóján részt vett Ludovic Orban kormányfő és Virgil-Daniel Popescu, a gazdasági, energiaügyi, turisztikai és üzleti környezetért felelős miniszter is. *(Agerpres)*

Medve az autópályán

Medvét ütött el egy autó az észak-erdélyi (A3-as) autópályán szerdára virradóra. A baleset nyomán a vadállat elpusztult. A Kolozs megyei rendőrség tájékoztatása szerint az A3-as autópályán egy 62 éves férfi által vezetett gépkocsi ütötte el a medvét, amely a sztrádára tévedt. A személygépkocsi károsodott. A forgalmat nem kellett feltartóztatni. A gépjármű vezetője nem volt ittas – tette hozzá a rendőrségi közlemény. *(Agerpres)*

Aktuális

Amikor kiürül a kassza

(Folytatás az 1. oldalról)

megnyerte a Bisztraterebes–Berettyószéplak közti szakasz építési jogát (sajtóhírek szerint a szerződést nem írták még alá), illetve a Bihar község – Bisztraterebes közötti szakasz megépítésére van nyertes kivitelező, ám ez esetben sincs szerződés. Csakúgy mint Segesvár irányába. Leghamarabb a 17,9 kilométeres, közel 80 százalékban elkészült Radnót–Maroskece szakaszt adhatják át a forgalomnak, de ezt sem idén, esetleg jövő év tavaszán.

Gazdasági elemzők szerint fájdalmasan kevés beruházás volt az idén, a szociáldemokrata kormányzás alatt. Nem volt pénz, nem volt szakértelem... mindegy, az eredmény siralmas. Az elnökválasztásra kampányoló egyik, magát esélyesnek tartó párt programjában kiemelt helyen a Marosvásárhely–Jászvásár autósztráda szerepel, az észak-erdélyi viszont nem. A jelenlegi államfő eközben a PSD-kormány által hátrahagyott „katasztrofális örökségről” beszél, arról, hogy a szociáldemokraták távozás előtt „kiürítették” az államkasszát, és nehéz lesz kifizetni a soron következő összegeket, kidolgozni a jövő évi büdzsét. Ez már előrevetíti a jövő évi szegénységet, amikor ahhoz, hogy az állami alkalmazotti béreket, szociális juttatásokat kifizessék, el kell valahonnan venni a pénzt. És honnan a legegyszerűbb? Csakis a beruházásoktól.

Profi menedzselés kell

(Folytatás az 1. oldalról)

között. 1949-ig a család tulajdona volt, ekkor államosították és 1950-től a rendszerváltást követő visszaszolgáltatásig tébécépreventórium működött benne, ahol a tüdőbajjal fertőzött családokból kiemelt gyerekeket gondozták. A rendszerváltást megelőző években azonban többségében „szociális eseteket kezeltek” falai között. A birtoklevelek és a telekkönyv alapján a család a 2001-ben megjelent teljes visszaszolgáltatásra vonatkozó (restitutio in integrum) törvény alapján igényelték vissza a kastélyt és a hozzá tartozó 5,5 hektáros parkot. A kastélyt eltartó birtokot azonban nem kaphatták vissza. Az ingatlan-visszaszolgáltatás sem volt zökkenőmentes. Az intézet igazgatója – arra hivatkozva, hogy országos fontosságú egészségügyi-nevelő intézet működik a falai között – elutasította a megkeresést, és per lett az ügyből, amely eljutott a Legfelsőbb Bíróság és Semmítőszékig, ahol végül a tulajdonukat visszaigénylőknek adtak igazat, és jogosan visszakerülhetett az épület a családhoz. A törvény szerint azonban erre még öt évet kellett várni, ugyanis az intézmény csak ennyi idő után hagyhatta el véglegesen a kastélyt. A jogerős ítélet 2006-ban született, így 2011. július 30-án vonult ki a preventórium.

– Életem megható pillanata volt, amikor 2011. július elsején egyedül végigjártam a kiürített kastélyt a pincétől a padlásig – mondta Teleki Kálmán. Örömébe némi keserűség is vegyült, hiszen, bár az egészségügyi intézet alkalmazottainak 85%-a gernyeszegi lakos volt, mindent elvittek az épületből, ami mozdítható volt.

Mind a család, mind a kastély életében új szakasz kezdődött. A visszaszolgáltatást követő másfél évig Teleki Kálmán Brüsszel és Gernyeszeg között ingázott, mivel még nem volt nyugdíjas, és az új tulajdont is rendezni kellett. Szerencsére megértő munkáltatójának köszönhetően ezt megtehette. És találtak egy megbízható családot, amely a visszaszolgáltatást követően nem sokkal beköltözhetett a kastélyba, és azóta felügyeli és adminisztrálja az épületet.

– Mindenki azt gondolja, hogy ha van kastélyunk, akkor gazdagok is vagyunk, de a családban egyikünk sem gazdagodott meg annyira, hogy ilyen nagy terhet felvállaljunk – mondta Teleki Kálmán, hangsúlyozva, hogy a kezdetektől fogva úgy döntött a család, hogy itt rendezvényközpontot működtetnek majd.

Az ötlettől azonban az első rendezvények szervezéséig több – többé-kevésbé kellemetlen – lépést is tenniük kellett, többek között a kerítés, a park rendbetételét, az épület őrzésének, illetve a minimális lakhatási feltételek biztosítását. És ez nem kevés feladat.

Teleki Kálmán azt is elismerte, hogy első lépésként nem kulturális rendezvényekre gondoltak, hanem esküvők, családi események szervezésére, hiszen az épület fenntartásához pénz kellett. Az első esküvőt 2012 szeptemberében szervezték. Közben 2013-ban nyugdíjba ment, és a „felesége engedélyével” áprilistól november elejéig Gernyeszegen maradhatott, ami azt is jelentette, hogy több időt fordíthatott a kastély gondozására. Lelkes fiatalok, segítők, önkéntesek bevonásával lassan beindulhattak azok a kulturális rendezvények, amelyek az évek során sikereseknek bizonyultak. Ilyen a Teleki- (jótékonysági) bál, amely amolyan idénynyitó. A belga nemzeti ünnepen szervezik a kastélynapot, aztán gyerekek, egyetemisták, műépítészek és képzőművészek táboroznak rendszeresen a kastélyban. Kétévente szervezik meg a kamarazene-fesztivált, vannak céges találkozók, csapatépítő tevékenységek, és három éve teret adnak az Awake-nek is, ami egy profin megszervezett ún. butikfesztivál, az esti koncertek mellett egyfajta összművészeti rendezvény is.

Mindebből azonban kevesebb jut az állagmegőrzésre, mint amennyi kellene. Egy belga támogatónak köszönhetően restaurálták a park szobrainak egy részét. Az utóbbi idő „legkomolyabb” beruházása a bejárati híd felújítása volt. Mivel A kategóriás műemlék, a legnehezebb az épület felújítása, az engedélyeztetés, a szükséges (kötelező) építőanyagok ára, a szakmunka díja miatt.

Teleki Kálmán a mérnökember pontosságával fogalmazta meg a hallgatóság előtt a kilátásokat. Elmondta, a Teleki család gernyeszegi ága önmagában nem menti meg a kastélyt. Ehhez általános összefogás kell, a család, a község, a megyei tanács és minden olyan intézmény között, amely érdekelt abban, hogy ez az épített örökség megmaradjon.

– Sok ember pénzt lát bennem, mert van egy kastélyom. Háromszor annyit kérnek minden szolgáltatásért, mint amennyi a piaci értéke. Pedig szinte mindennel én foglalkozom, az idegenvezetéstől a vécékidugaszolásig – mondta a gróf.

Teleki Kálmán

A napokban elkészült az a megvalósíthatósági tanulmány, amelynek alapján akár uniós támogatásra is lehet majd pályázni a kastély felújítására, célzott kihasználására. Teleki Kálmán elárulta, hogy csupán ez a tanulmány 100.000 euróba került. A család támogatásának, a magyar kormány biztosította pályázati lehetőségnek és más hasonló forrásoknak köszönhetően sikerült előteremteni ezt az összeget. De ez csak a kezdet. A javítási költségek ennek a többszörösébe kerülnek. A legsürgősebb pedig a tetőjavítás, mivel helyenként már beázik a felső emeleten a mennyezet.

– A feleségemmel együtt rájöttünk, ahhoz, hogy a terv valóban kivitelezhető legyen, profi menedzselésre van szükség, ezért lassan háttérbe vonulunk, és átadjuk az irányítást a fiamnak, Tibornak és a menyemnek, Cristinának – mondta a gróf, s hozzátette, ezzel, úgy néz ki, 2020-tól a kastély története új szakaszba lép.

Az előadást követő beszélgetésből kiderült még, hogy a kastély egykori „fényét” nem tudják visszaadni, mert a reprezentatív helyiségek kivételével nem maradt fenn fénykép a berendezésről, s ami a legszomorúbb, hogy a második világháborúban, majd az ezt követő államosítás után mindent elvittek. Szomorúan jegyezte meg, hogy a szovjet hadsereg istállóként használta a földszinti helyiségeket, és a lovak alá alomnak az értékes könyveket, dokumentumokat használták. A bútorok nagy részét pedig a községbeliek és környékbeliek hordták szét, alig maradt néhány eredeti tárgy, amelyek közül hármat-négyet sikerült visszaszerezi. Így sikerült egypár helyiséget korhűen berendezni.

Teleki Kálmán megerősítette, továbbra sem szeretnének lemondani eredeti szándékukról, arról, hogy a gernyeszegi kastély rendezvényközpont legyen, s mint ilyennek, növeljék az idegenforgalmi vonzerejét is. „Van pénz, csak meg kell keresni” – mondta, majd hozzátette: elkészült a menedzsmentterv, amelynek a kivitelezésére megfelelő embereket keresnek. Nem szeretnék olyan potenciális stratégiai befektetőnek átadni a kezelési jogot, aki nagyobb összeget beruházna. Egyelőre a család irányításával próbálják életben tartani, felújítani a kastélyt, amely nemcsak az övék, hanem az erdélyi magyar épített örökség egyik gyöngyszemeként közkincs is.

Színház-kutatás: egyéni munka, közös gondolkodás

Kapunyitás a Művészeti Egyetem Doktori Iskolájában

Úgy éreztem magam, mintha színházi előadáson lennék. A főszereplő érdekes gondolatokat közölt, amelyeket írott formában is kivetített, de nem a megszokott, unalmas módon folyt az előadás, amitől elszundít a hallgató, a színész-doktorandusz harsányabban, élénken gesztikulálva „játszta a szerepét”, ébren tartva a néző érdeklődését. Nem volt nehéz figyelni, hiszen a téma önmagában kissé furcsának, de érdekesnek bizonyult. Az előadó Csehov Sirály című drámájának az első mondatára összpontosított, egészen pontosan arra, ahogyan a Miért jár fekete ruhában? kérdés kimondásához a vizsgált tíz előadás tíz színésze hogyan vette a levegőt.

Bodolai Gyöngyi

A Művészeti Egyetem Doktori Iskolájának októberi műhelyprogramján *Kovács Károly*, a marosvásárhelyi 3G Színház színésze mutatott be egy részletet doktori dolgozatából, amelynek címe és egyben témája: a légzés funkciója a színészi munkában.

– Hogyan született az ötlet? – kérdeztem *dr. B. Fülöp Erzsébet* témavezető tanártól.

– A doktori iskolába való felvételi során Kovács Károlyt a színész hangja érdekelte. Ez meglehetősen tág tematika, le kellett szűkíteni. Ebben segített Jákfalvi Magdolna, a budapesti Színház- és Filmművészeti Iskola professzora, doktori iskolánk előadótanára. Ő ajánlotta, hogy érdekes lenne több előadáson belül elemezni az első színpadra lépő, az első megszólaló színész hangját. Nagy löketet jelentett ez a javaslat a doktoranduszsnak, és attól kezdve már „magától íródik a tézis”. Kovács Károly érdeme, hogy nagyon sok adatot gyűjtött össze, és a komoly, elmélyült kutatófolyamat során értékes következtetéseket fogalmazott meg. Mivel jómagam is színész vagyok, nagyon izgat a dolgozat folytatása, mivel érdekes kutatásnak ígérkezik a színészi szakmáról folyó beszéd teoretizálásának irányába.

– A kutatás annak feltérképezésével kezdődött, hogy milyen Sirály előadások voltak, vannak – emlékezett vissza a kezdetekre Kovács Károly.

A Székely Színház 1953-as előadásáról sajnos nem készült felvétel, némelyikről éppen az első mondat hiányzott, és volt olyan, amin háttal ült a Medvegyenko tanító alakját játszó színész. Talált viszont tíz olyan felvételt, ahol jól látható, hogy a színész hogyan megy be a színpadra, és az első mondat elmondásához hogyan veszi a levegőt, az orrán, a száján vagy kombinált légzést használ, ami az arcot is aktiválja. Az első levegővétel ugyanis befolyásolja a hangot, ami ebben az esetben nagyon fontos, mivel az első megszólalásról, felütésről van szó.

Mindenki légzése egyéni. A színészé állapotot jelöl. Senki sem írja elő, hogyan lélegezzen egy előadás során a színész, ezért lenne érdekes dokumentálni – hangzott el a továbbiakban.

„Minden, ami emberit az emberek valaha is gondoltak, akartak, tettek és tenni fognak a Földön, egy kevéske mozgó levegőtől függ…”– idézte Heideggert az előadó. Elhangzott, hogy a légzés meghatározza a pulzusunkat, a szívünk dobogásának a ritmusát, s hogy egy belégzéssel indul és egy kilégzéssel ér véget az életünk. A lélegzetvétel fontos eszköz a színész számára is, ami segítheti és el is árulhatja, ha nincs összhangban a szerepével.

A szerző, akit dr. Berekméri Katalin, Gecse Ramóna és dr. Strausz Imre faggatott doktori dolgozatának gyakorlati hasznáról is többek között, kiemelte, hogy azok a színészhallgatók például, akik rész vettek az előadásán, feltehetően másképpen fognak figyelni a légzésükre. Továbbá érdekes lenne egy darabban a színész légzését végigkövetni. Előadásának végén pedig azt tanácsolta, hogy lélegezzünk sokat és jókat.

Kovács Károly előadása — Fotó: Bodolai Gyöngyi

Dr. B. Fülöp Erzsébet, a Művészeti Egyetem Doktori Iskolájának vezetője elmondta, hogy a nyilvános műhelymunka ötlete májusban, a doktori iskola fennállásának 12. évfordulóján született, amikor azok a doktoranduszok, akik nagyon erősen a gyakorlati oldalról érkeztek, bemutatókat, tréningeket tartottak. Mivel sok külső befogadó vett részt, akik nagyon nyitottak voltak, megfogalmazódott benne, hogy a városlakók felé is meg kellene nyitni, és doktoranduszok kutatásain keresztül áttetszőbbé tenni ezt a megfoghatatlan doktori iskolai képzést, ami a legmagasabb képzési forma a Művészeti Egyetemen.

– Ha érdeklődik valaki a színházművészet és a doktori iskolánkban zajló kutatási folyamat iránt, akkor adjunk lehetőséget a betekintésre. Színház-kutatás: egyéni munka, közös gondolkodás címmel a nyilvános műhelymunkának egész tanévre elkészítettük a programját, egyik hónapban a román, a másikban a magyar kar egy-egy doktorandusza tart 15 perces, illuszrációkkal színezett előadást zenéről, versmondásról, díszlettervezésről, dramaturgiáról, koreográfiáról, rendezésről – amelyet vita és beszélgetés követ.

Amint az első műhelymunka is igazolja, sok érdeklődő volt jelen, színészek, mesteri képzésben részt vevő diákok és külső személyek. Remélem, hogy rendezvénysorozatunk népszerűvé válik, és idecsalogatja mindazokat, akiket érdekel a színházművészetet célzó kutatás – mondta a doktori iskola vezetője.

HARMÓNIA
Egészség – életmód – otthon
Szerkesztette: Menyhárt Borbála

A gyerek mint tünethordozó

Miért viselkedik így a gyerekem? – ezzel a címmel tartott előadást nemrég Marosvásárhelyen a Piros.Produkció meghívására *Deliága Éva* magyarországi gyermekpszichológus, aki több mint másfél évtizede foglalkozik a viselkedésproblémák hátterében álló okok felderítésével. – A gyerek legtöbb esetben tünethordozó, a tünet kialakulásának a gyökere valahol a családi dinamikában keresendő – állítja a mindennapok tapasztalatára alapozva a szakember.

Menyhárt Borbála

A miért viselkedik így a gyerek kérdésre bizonyára sokakban felmerül, hogy biztos ezt látta otthon. A gyermekpszichológus szerint azonban nem kell szülőként kellemetlenül éreznünk magunkat amiatt, hogy esetleg feltételezik rólunk, hogy otthon verekedésre vagy a kívánt tárgyak önkényes elsajátítására buzdítjuk a gyerekünket, ugyanis a pszichológusok kutatások alapján arra a következtetésre jutottak, hogy a gyerek sokféle személyiségvonással jön a világra, illetve van egy meghatározott temperamentuma. A veleszületett tulajdonságok pedig olyan készletnek számítanak, amit a szülő nem tud befolyásolni.

Mint mondta, erről leginkább a többgyerekes szülők tudnának beszámolni, ugyanis mire az elsővel megtanulják a gyereknevelés csínját-bínját, megérkezik a kistestvér, és gyakran a két gyerek tűz és víz, az elsőnél bevált módszerek a másodiknál fabatkát sem érnek.

Összeillünk vagy sem?

A pszichológus rámutatott, az is nehezíti a szülők dolgát, hogy vannak gyerekek, akik összeillenek a szüleikkel, de olyanok is, akik nem. Például egy szerény, halk szavú, visszahúzódó szülőpárnak születhet egy akaratos, buldózer típusú gyereke, aki a társaitól kérdezés nélkül elveszi a homokozófelszerelést, sőt lehet, hogy a lapáttal fejbe is vágja a pajtását. De az ellenkezője is előfordulhat, az, hogy egy szülőpárnak, akik gyerekkel együtt beutaznák a világot, óriási kalandvágy él bennük, szeretik az adrenalint, születik egy félénk, szorongó, a napirendet nagyon igénylő gyereke.

Testvérpárok esetében is előfordul, hogy az anya úgy érzi, egyik gyerekéhez jobban tud kapcsolódni, hiszen amelyik apróság bújósabb, kedveskedőbb, azt nyilván könnyebb szeretni.

– Ezeket a helyzeteket kell megtanulni bűntudat nélkül kezelni. Gyermekpszichológusként az a tapasztalatom, hogy a szülőséggel sok bűntudat jár, de a lényeg az, hogy el kell tudjuk fogadni, hogy valamilyen a gyerek, és biztos nem tőlünk tanulta, hogy ne köszönjön a szomszédnak, vagy hogy megharapja a csoporttársát vagy a pajtása szemébe homokot szórjon – tette hozzá a pszichológus.

Mi számít normálisnak?

Deliága Éva szerint önmagában az is kérdés, hogy mikor van baj a gyerek viselkedésével, illetve mi az, ami normálisnak számít. – Rendkívül tág a normalitás kategóriája. Járt már nálam a rendelőben másfél éves kislány, aki a következőképpen fogalmazott: „Éva néni, kérem szépen a sötétkék ceruzát”. Ledöbbentem. Más esetekben két és fél évesek szülei keresnek fel, hogy segítsek rajtuk, mert a gyerek soha nem fog megtanulni beszélni. És azt kell mondjam, hogy mindkét helyzet normális. Az alig több mint egyéves kislány, aki mondatokban beszél, és meg tudja különböztetni a színeket árnyalatuk szerint, ugyanúgy normálisnak számít, mint az a kisfiú, aki három szót mond két és fél évesen – véli a szakember.

Ha pszichológiai tünetekről beszélünk, el kell gondolkodni azon, hogy mi számít tünetnek. Ha valami bánt, nyomaszt bennünket, az általában megjelenik a viselkedésünkben, vagy testi tüneteket produkál. A gyerekeknél vezető tünet szokott lenni a gyomorfájás, a szorongást, izgalmat, lámpalázat mind a gyomrunkban szoktuk érezni.

– Egy kilencéves kisfiú szülei kétségbeesve kerestek meg azzal a panasszal, hogy a gyerek gombócot érez a torkában, főleg iskolába indulás előtt. Eljött hozzám a házaspár, de volt egy megérzésem, hogy el kell hívnom őket külön. Amikor együtt jöttek, a gyerekről folyt a beszélgetés, de amikor eljött egyedül az anyuka, kiderült, hogy mélyen megveti a férjét. Az apuka évek óta marginalizált szerepbe került a családban, miután hazaért a munkából, felment a tetőtéri szobába, ivott, majd elaludt. Az anyuka úgy tekintett rá mint alkoholistára, semmiben sem kérte ki a véleményét. Az apuka pedig elmondta, mennyire bántja, hogy ebbe a szerepbe került a családban. És hogy van egy dilemmája, két éve csinos, új kolléganő került a munkahelyére, és elkezdett kibontakozni közöttük egy szerelmi viszony. Azért menekült az alkoholba, mert nem tudja, mit tegyen, a gyerek kedvéért maradjon a családdal, vagy kezdjen új életet. Úgy fogalmazott, hogy fojtogatja ez a titok. És ez volt az a pont, amikor megértettem, hogy a kilencéves kisfiú számára ez az az életszakasz, amikor azonosulni próbál az édesapával, amikor tanulja a férfimintát, amikor magáévá teszi, hogy miként működik az apai szerep, a saját férfiúi identitását most építi fel. De hogyan tudna azonosulni egy ilyen apaszereppel, egy marginalizált, egyáltalán nem tisztelt, a családi élet peremére sodródott figurával? Tehát valójában a szülőknek kellett mélyebben a saját kapcsolatukra tekinteniük, hogy lássák, az ott ki nem mondott problémákat bizony a gyerek érzi. És ez nemcsak a kilencéves kisfiúra vonatkozik, hanem minden gyerekre. Az egészen kicsiknél is tapasztalom, hogy nem is kellenek szavak, a kis antennáikkal a nonverbális jelzésekből, gesztusokból is értenek, felveszik a körülöttük lévő felnőttek érzelmi állapotát. Ha egy anyuka búskomor, ideges, feszült, szorong, párkapcsolati problémák jelentkeznek a szülők között, ha egzisztenciális válságba kerül a család, ezek hatással vannak a gyerekre. Éppen ezért, amikor pszichológiai tünetről beszélünk, rendszerben kell gondolkodni. A rendszer elsősorban a gyerek szűkebb környezetét, a családot jelenti, tehát a gyerek legtöbb esetben tünethordozó. Úgy is szoktuk nevezni, hogy indexpáciens, azaz a megbetegedésének az oka, a tünet kialakulásának a gyökere valahol a családi dinamikában keresendő. A nem megfelelő érzelmi közegben elmagányosodik a gyerek, és tulajdonképpen a tünet beszél helyette. Gyermekpszichológusként valójában nem én gyógyítom meg a gyereket, egyszerűen csak segítek a szülőknek abban, hogy kicsivel jobban átlássák a saját szerepüket, és jobban értsék a saját gyereküket – hangsúlyozta a magyarországi szakember.

Váláskor ne a gyerekben keressünk szövetségest

Mint mondta, gyermekpszichológusként nagyon sok tünettel találkozik, de alapvetően két nagy kategóriát lehet elkülöníteni: az egyik, amikor a családon belül jelentkezik a probléma. Ide tartozik az úgynevezett lojalitáskonfliktus, azaz amikor például válófélben vannak a szülők, és a gyerek úgy érzi, hogy valamelyik fél mellé kell állnia, valamelyik szülő a saját szövetségesévé szeretné tenni a gyereket a válási folyamatban. A másik kategória, amikor közösségben jelent problémát a gyerek viselkedése, nem tud beilleszkedni.

– A rendszerszemlélet, amivel én is dolgozom, azt jelenti, hogy nem tudjuk kiragadni a gyereket a szűk környezetéből. A pszichológusi rendelő nem autószerelő műhely, hogy betolom a gyereket, javítsák meg, majd érte jövök. Ellenkezőleg, a szülőtől nagyon sok önismereti munkát feltételez, hogy a pszichológussal együtt gondolkodva próbálják megfejteni, hol romlottak el a dolgok, és mi az, amit a gyerek jelezni próbál a tünetekkel. Gyakran dolgozom elvált családokkal, ez az egyik vezető megkeresési ok. A lojalitáskonfliktus mint családi tünet válófélben lévő családoknál gyakori. Legtöbben azzal a kérdéssel fordulnak hozzám, hogyan sérül legkevésbé a gyerek. Nos, én el tudom mondani, hogyan sérül a legjobban: ha a szülei acsarkodnak, indulatosak egymással, a gyerek előtt rosszat mondanak egymásról, és elvárják, hogy az ő érzelmi állapotukat – megbántottság, sértettség, harag, szomorúság – a gyerek megértse, és ő is ugyanúgy érezzen. A lojalitás viszont pont azt jelenti, hogy a gyerek úgy jön erre a világra, hogy mindkét szülejét szeretni akarja, még akkor is, ha az egyik esetleg kissé elhanyagoló, talán bántalmazó is. Ez most, lehet, erős szélsőség, de a gyerek akkor is akarja szeretni, és akkor is megbocsát neki. Lojalitáskonfliktus alatt azt értjük, hogy a gyerek elkezd foglalkozni a felnőttek dolgaival, tehát nem tud gyerek lenni. A gyerekkel egyfajta képet próbálnak elhitetni, miszerint az egyik szülő az áldozat, a másik pedig az elkövető. Fekete-fehér képet festenek, ami ellehetetleníti, hogy a gyerek ahhoz a szülőhöz tudjon kapcsolódni, akit kikiáltanak bűnösnek. Aki esetleg kimondta, hogy a párkapcsolat nem működik, és kezdeményezte a szétválást. Ezekben az esetekben számtalan tünetet szoktak produkálni a gyerekek, nem ritka a tikkelés, amiről tudni kell, hogy kifejezetten stressztünet, szorongást jelez. Ilyen esetekben a kulcs a szülők kezében van, nekik kell változtatni ahhoz, hogy a gyereknek ne nehezedjen ez a teher a vállára – világított rá Deliága Éva.

A pedagógus személye a meghatározó

A közösségben megjelenő tünetek, a beilleszkedés zavara kapcsán kifejtette, ezen a téren abban rejlik a szülő felelőssége, hogy a megfelelő környezetet kiválassza a gyereke számára. Például egy zenei téren kiemelkedő tehetséggel megáldott gyerek rosszul fogja érezni magát sport- vagy reál tagozaton. Vannak helyzetek, amikor a szülő látni kíván valamit a gyerekében, és arra a területre erőlteti, amelyen ő szeretett volna remekelni, de esetleg nem sikerült neki.

– Érzékenyen rá kell hangolódni a gyerek igényeire, hogy a megfelelő iskolai környezetet kiválasszuk számára.

Magyarországon például hatalmas a rés az óvodai lét és az iskolai elvárások között. Ez egyrészt tanulmányi szempontból üthet vissza, másrészt pedig a beilleszkedést nehezítheti, ha előbbre jár a gyerek a többieknél, vagy le van maradva a társaihoz képest, az hatással van a beilleszkedésére. Ami a legfontosabb, tanító nénit kell választani. Meg kell próbálni ráérezni arra, hogy ki az, akinek a személyisége passzol a gyerek személyiségéhez, ugyanis az iskolai karrier, a beilleszkedés alapja a kötődés, hogy biztonságban érezze magát a gyerek az iskolában, szeressen oda járni. Ha nincs ott a szülő, a pedagógus személye az a fontos kötődési pont, ami megadja a gyereknek az érzelmi biztonságot, hogy önmaga lehessen, hogy feloldódjon, hogy kezdeményezzen, hogy játsszon a társaival – mutatott rá a pszichológus.

Az iskolai beilleszkedés kapcsán megjegyezte, a válás mellett a másik gyakori probléma, amiért a szülők pszichológus segítségét kérik, hogy az iskolában a gyerek rossz magaviseletére panaszkodnak.

– A gyerekek mozgásigényét nem tudja kielégíteni az iskola. Egy csomó dolgot tiltanak, ami a hatéves korosztálynak a sajátja, például nem szabad beszélgetni az ebédlőben, nem szabad szaladgálni a folyosón, felállni az órán. Ezek mind cselekvéssel, mozgással összefüggő dolgok, amelyeket elkezdenek büntetni a hatévesen iskolába kerülő elsős gyerekeknél – tette szóvá.

A szakember szerint, ha az iskolában lenne idő elmélyülni hagyni az ismereteket, ha lenne lehetőség differenciáltan foglalkozni a gyerekekkel, nem szorulnának annyian fejlesztőpedagógusra. Mint mondta, gyakori, hogy a nagyon jó képességű gyereknél jelentkeznek magatartásproblémák, mert, tegyük fel, ő jóval hamarabb elkészül a matematikapéldával, mint a társai, és unatkozik, unalmában elkezdi dobálni a papírgalacsint. Neki inkább tehetséggondozásra lenne szüksége.

– Siettetik, olyan elvárások elé állítják a gyerekeket, akár a magatartást, akár a tanulmányi teljesítményt illetően, amire nem elég érettek. Sajnos nem gyerekközpontúak az iskolák, 28-30-as létszámmal a tanítónőknek lehetetlen differenciáltan foglalkozni a gyerekekkel – világított rá a romániai valóságot is tükröző helyzetre Deliága Éva.

Tényleg jelen vagyunk, amikor a gyerekkel vagyunk?

Előadása végén a gyermekpszichológus több, valóban megfontolandó jó tanáccsal is szolgált a szülőknek. Az empátia jelentősége kapcsán rámutatott, ennek kialakulásában úgy tud segíteni a szülő, ha sokat beszél a gyerekhez, és szavakba önti a saját, illetve a gyerek érzelmeit.

– Ezáltal egyfajta szókincset is építünk, az arckifejezésünket egy idő után megtanulja a gyerek társítani az adott kifejezéshez, hogy az milyen érzelmet fejez ki. A praxisomban találkozom hét-nyolc éves gyerekekkel, akiktől ha megkérdezem, hogy vagy, hogy telt a hétvége, annyit válaszolnak: jól. Sajnos, az érzelmeket kifejező szókincsük nagyon sivár, alig tudják kifejezni magukat. A negatív érzelmeket még annyira sem tudják szavakba önteni. Viszont ha egy gyerek nem rendelkezik ezzel a szókinccsel, ha nem tudja pontosan értelmezni a saját és a mások érzelmi megnyilvánulásait, és nem képes kifejezni magát a szavak útján, akkor frusztrálódik, és ez a frusztráció valahol csatornát keres magának, és lehet, hogy éppen agresszív viselkedésben nyilvánul majd meg. Tehát az empátia kifejlesztése a gyerek társadalmi beilleszkedését is nagyban segíti – hangzott el. A szakember külön felhívta a figyelmet arra, mennyire fontos, hogy tényleg teljes lényünkkel jelen legyünk, amikor a gyerekkel vagyunk.

– Hiába tartózkodunk vele egy helyiségben, a lelki jelenlét külön dolog. A mai okoseszközök világában hányszor fordul elő, hogy látjuk az anyukát a játszótéren a telefonjába elmélyülve! Sokszor úgy vagyunk jelen a gyerekek életében, hogy igazából nem vagyunk jelen, amikor foglalkozunk valamivel, máris a következő három teendő jár a fejünkben – tette szóvá a pszichológus, aki szerint érdemes odafigyelni a közös élményekre, az együtt töltött minőségi időre, a közös játékra, de még arra is, hogy néha alaposan megcsiklandozzuk a gyereket, vagy éppen egy apával való birkózást, levegőbe való dobálást is beiktassunk az esti családi programba.

– Szülőként nem kell tökéletességre törekedni, éppen elég, ha arra törekszünk, hogy elég jó szülők legyünk – zárta mondanivalóját a szakember.

A betegek nagy részét ma is megbélyegzik

A pikkelysömör nem ragályos!

Október 29. a pikkelysömör világnapja, amelynek egyik célja eloszlatni a tévhitet, hogy a pikkelysömör fertőző betegség. Sajnos mai napig az egyik legfőbb gond, amivel a betegeknek szembe kell nézniük nap mint nap, hogy undorral közelednek hozzájuk a környezetükben élők, holott a szakemberek nem győzik hangsúlyozni: a psoriasis nem ragályos! A betegségről, annak vetületeiről *dr. Gáspár Réka* **bőrgyógyász szakorvossal beszélgettünk.**

Menyhárt Borbála

– Melyek a pikkelysömör jellemző tünetei, hogyan különböztethető meg az egyéb, esetleg bőrszárazsággal járó gombás bőrbetegségektől?

– A pikkelysömörre jellemző a vörös, élesen elhatárolható, különféle nagyságú és elhelyezkedésű foltok megjelenése, melyeket száraz, vastag, ezüstösfehér, pikkelyekre emlékeztető hámlás fed – az utóbbira utal a betegség megnevezése is. A bőrgombásodástól rendszerint a bőrelváltozások elhelyezkedése és jellege, pl. alakja, színe, evolúciója és a hámlás milyensége alapján különböztethető meg.

– A múlni nem akaró korpásodás esetén is gyanakodhatunk erre a diagnózisra?

– A fejbőr psoriasisa járhat a korpásodáshoz hasonló tünetekkel, de nem feltétlenül hosszas időtartama vagy a probléma makacssága okán lehet pikkelysömörre gondolni, hanem inkább a hámlás milyensége alapján: pikkelysömörnél általában erősebben tapad és ezüstös a hámlás a fejbőrön, a betegséggel járó gyulladás is erőteljesebb. Mindenesetre gyanú esetén a diagnózist jobb dermatológusra bízni.

– Melyek a leginkább érintett testrészek?

– Közönséges plakk psoriasisban a gyakran érintett testrészek (persze nem kötelezően mind egyszerre és nem kizárólagosan) a könyök, térd, fejbőr, hát alsó része (ágyéki gerinc, keresztcsont fölött). Viszont több más klinikai formája is ismert a betegségnek, például a hajlatok psoriasisa (ún. inverz psoriasis), a palmo-plantáris forma (csak tenyéren és talpon), pusztuláris (gennyes hólyagocskákkal), guttált (apró foltocskák formájában jelentkeznek a bőrelváltozások), körömpsoriasis. A betegség érintheti az ízületeket is (psoriasisos artropátia).

– Mi áll a kialakulásának hátterében? Öröklődési hajlam, vagy külső tényezők is szerepet játszanak benne?

– A kialakulás és az okok rendkívül összetettek. A pikkelysömör egyébként igazoltan autoimmun betegség az újabb kutatások alapján, illetve az is bizonyított, hogy súlyos, kezeletlen formájánál egyéb betegségek kockázata is nagyobb, mint például a szív-érrendszeri betegségek, anyagcsere-rendellenességek, cukorbetegség, elhízás, bizonyos szembetegségek, egyes vesebetegségek, gyulladásos bélbetegségek. A pikkelysömör tehát nem „csak” bőrbetegség, ami csupán esztétikai zavart okozhat, a probléma ennél sokkal összetettebb.

A kialakulásban közrejátszanak genetikai tényezők (de ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a betegség előfordul a szülőknél vagy a családtagoknál, hiszen genetikailag minden egyén más és más), illetve környezeti és egyénhez köthető, pl. életmódbeli tényezők. Más szavakkal: a pikkelysömör azoknál alakul ki, akiknél már eleve fennáll a genetikai hajlam a betegségre, amely valamikor az egyén élete folyamán bizonyos triggerek, vagyis kiváltó tényezők hatására megnyilvánul, „kézzelfoghatóvá válik”, azaz ezek hatására megjelennek a bőrelváltozások, tünetek, jelentkezik a betegség. A lefolyása kiszámíthatatlan, előfordulhatnak visszaesések (fellángolások), és tünetmentes időszakok. Kiújulásakor a pikkelysömör súlyosabbá, kiterjedtebbé válhat.

– Melyek azok a hajlamosító-kiváltó tényezők, amelyek hatására a betegség kiújul vagy rosszabbodik?

– Például a stressz, érzelmi megrázkódtatás, fertőző betegségek (pl. influenza, nátha, légúti fertőzések stb.), bőrsérülések, egyes gyógyszerek, időjárási tényezők (szeles, hideg idő).

– Gyógyítható-e, vagy csupán tünetmentessé tehető a betegség?

– Klasszikus értelemben a psoriasis nem gyógyítható, de kezeléssel és életmódbeli változtatásokkal, valamint a hajlamosító tényezők tudatos kerülésével kordában tartható, tünetmentessé tehető.

A psoriasis krónikus bőrbetegség, kiszámíthatatlan lefolyással. Spontán vagy kezelés révén javulással vagy tünetmentességgel jellemezhető időszakok váltakoznak a bőrtünetek súlyosbodásával vagy visszatértével jellemezhető periódusokkal (aktív és inaktív fázisok). A pikkelysömör gyakran lelkileg is nagyon megterhelő a betegek számára, különösen, ha nagy vagy mások által is látható bőrfelületeket érint. Mindezek tükrében nem meglepő, hogy nem ritkán romlik a betegek életminősége is.

– Vannak-e különböző súlyossági fokozatai, amelyekben más-más kezelés szükséges (pl elegendő-e a külső kezelés, vagy gyógyszert is kell szedni)? Ezeknek hatására teljesen eltűnnek – legalább egy időre – a jellegzetes foltok?

– A pikkelysömör típusától (klinikai forma), súlyosságától, kiterjedésétől függően választjuk ki a megfelelő kezelési módot. Lokalizált, nem kiterjedt betegség esetén általában külső, ún. helyi kezelést (kenőcsök, oldatok, gélek, orvosi fényterápia stb.) alkalmazunk, és csak súlyos vagy helyi kezelésre nem reagáló esetekben a klasszikus szisztémás kezelést (gyógyszerek szájon át vagy injekció formájában), vagy ún. biológiai terápiát (a szisztémás kezelések újabb típusa). A cél a leghatékonyabb és a legkevesebb mellékhatással járó terápia alkalmazása.

– Ősszel-télen miért súlyosbodnak a tünetek? Ilyenkor mire ajánlott odafigyelni?

– Télen és ősszel a betegséggel küzdők könnyen szembesülhetnek a tünetek fellángolásával vagy romlásával. Ennek okai sokfélék, például a hideg, szeles időjárás és a fűtés bőrszárító hatása, a túl kevés napsütés (a napfény rendszerint természetes gyógyír a pikkelysömörre), a csökkent vízfogyasztás, a gyakoribb nátha, influenza és más légúti fertőzések, a vastag, durva ruházat (irritálja a bőrt és a verejték pangását okozhatja). Ezért az őszi-téli időszakban érdemes beépíteni a napi rutinba a következő életmódbeli változtatásokat: zsíros testápoló krémek mindennapos használata; rövid zuhanyok meleg, de nem forró vízzel; párologtatás a fűtött helyiségekben; az influenza, nátha és más légúti fertőzések megelőzése például a zsúfoltság kerülésével, gyakori kézmosással, pihenéssel, megfelelő vitaminbevitellel; puha ruházat viselése, kerülni kell a túl sok réteg ruha hordását, illetve a durva szövetből készült ruhákat, például a gyapjút; D-vitamin és omega-3 zsírsavak szedése; megfelelő folyadékbevitel; a rendszeres, nagy mennyiségű alkoholfogyasztás, a dohányzás és a mértéktelen evés kerülése.

– Sokan undorral tekintenek a pikelysömörben szenvedőkre; jelent-e bármiféle veszélyt, ha, tegyük fel, a medencében mellettünk fürdik egy ilyen személy?

– Egyáltalán nem, semmilyen veszélye sincs még a közvetlen bőrkontaktusnak sem, mert a pikkelysömör nem fertőző. A társadalom pikkelysömörben szenvedőkkel szemben tanúsított visszautasító és kirekesztő magatartása komoly lelki gondokat okoz a betegeknek. A megbélyegzettség érzése folytonos érzelmi stresszt jelent számukra, és ez elősegíti állapotuk romlását. Ezúton is szeretnék mindenkit több toleranciára és elfogadásra ösztönözni.

Illusztráció

Mintegy 300 millióan szenvednek ritka betegségekben a világon

Mintegy 300 millióan szenvednek úgynevezett ritka betegségekben a világon a francia ovostudományi kutatóintézet (Inserm) friss becslései szerint.

A ritka betegségek globális problémát jelentenek, de hogy mekkorát, azt sokáig nehéz volt megállapítani – írta a ScienceDaily.com a European Journal of Human Genetics című szaklap friss számában megjelent tanulmány alapján.

A francia tudósok koordinálta kutatás elsőként elemezte nagy pontossággal a ritka betegségekre vonatkozó adatokat, amelyeket az Orphanet nevű adatbankba gyűjtöttek össze.

Az európai meghatározás szerint akkor tekinthető egy betegség ritkának, ha tízezer ember közül ötnél kevesebbet érint. Mivel kevés kutatás folyt róluk, és sok helyen hiányzik a tapasztalat és a megfelelő kezelés, az egész világon nagy szenvedést okoz a pácienseknek és családjaiknak a sok ezer ritka betegség, amelyet az évek során a tudomány azonosított.

Az Inserm US14 nevű, a ritka betegségekkel és kezeléseikkel, az úgynevezett árva gyógyszerekkel foglalkozó információs és szolgáltató csoport munkatársai, Ana Rath és Stéphanie Nguenguan, a tanulmány vezető szerzője kutatócsoportjukkal az Orphanet adatbázisa alapján kalkuláltak.

Az adatbázist 1997-ben hozta létre az Inserm, ennek alapján épült ki az évek során 40 ország együttműködése. A friss tanulmányban azt vizsgálták, hogy az adatok alapján hány embert érint 3585 vizsgált ritka betegség, melyek közül kizárták a rák ritka fajtáit és a fertőzés vagy mérgezés okozta ritka kórokat. Kidolgozott módszertan szerint összeadták az egyes betegségekben szenvedők számát, ennek alapján azt becsülték, hogy a világ népességének 3,5-5,9 százaléka szenved a ritka betegségektől egyszerre, ami nagyjából 300 millió embernek felel meg.

Így összegezve a ritka betegségek már nem is annyira ritkák, tehát az országoknak és a világ egészségügyének is foglalkoznia kell velük – írták a szerzők, akik a valósághoz képest inkább alábecsülték az érintettek számát. „Valójában a ritka betegségeknek alig van nyoma az egészségügyi ellátórendszerekben, sok országban pedig nincs nyilvántartásuk. Ha láthatóvá tesszük a pácienseket a saját országaikban, a jövőben frissíthető lesz a számításunk, de ami fontosabb, javul a gyógyításuk és a kezelések finanszírozása” – magyarázta Rath.

A tanulmány megállapította továbbá azt is, hogy az Orphaneten leírt több mint hatezer betegség 72 százaléka genetikai eredetű, és 70 százalékuk gyerekkorban kezdődik.

Kiderült az is, hogy az elemzett betegségek közül 149 kórban szenved a ritka betegséggel élő páciensek 80 százaléka a világon.

Egy új ötlet mindig kell

Bizonyára mindannyiunkkal sokszor előfordult már, hogy tanácstalanul álltunk a konyha közepén, azon törve a fejünket, hogy mit is főzzünk. Hiába a sok ismert étel, néha már elegünk van belőlük, és ha nem is valami teljesen újra vágyunk, mégis változtatnánk valamit a megszokott fogásainkon. Például, ha a szokásos tárkonyos krumplilevest megbolondítjuk egy kicsi szárított vargányával, már teljesen más lesz az ízhatása, vagy a gombafasírt is jó ötlet, amikor valami húsmenteset, de mégis finomat és laktatót szeretnénk főzni. Hétköznapra ritkábban készítünk desszertet, de a kekszes pudingkupola olyan gyorsan elkészül, és olyan egyszerűen, hogy bármelyik átlagos hétköznapunkat feldobhatjuk vele. Ha pedig vasárnapra szeretnénk édességgel meglepni szeretteinket, a kis, egyszemélyes, szív alakú tortácskák tökéletes választásnak minősülnek. Tartsanak velünk, süssünk-főzzünk együtt! Jó étvágyat!

Sütő Edith Magdolna

Tárkonyos krumplileves vargányával

Hozzávalók 5-6 személyre: 1 kg sertésoldalas (friss és füstölt vegyesen), 2-3 murok (sárgarépa), 1 petrezselyemgyökér vagy paszternák, 1 kis zellergumó, 4-5 krumpli, 1 hagyma, 1-2 evőkanál sós darált paprika, 1 marék szárított vargánya, 1 csokor petrezselyemzöld, 1 csipet ecetes tárkony, tárkonyecet, só, tejföl.

Elkészítése: A jól megmosott oldalast bő, enyhén sós vízben főzni tesszük. A szárított vargányát beáztatjuk langyos vízbe. A zöldségeket meghámozzuk; a gyökereseket kis kockákra, a hagymát félbe, majd csíkokra, a krumplit pedig nagyobb kockákra vágjuk. Amikor a hús majdnem puha, beledobjuk a levesbe a murkot, majd 10 perc múlva a többi zöldséget, a gombát, valamint a darált paprikát is. Addig főzzük tovább, amíg minden meg nem puhul. Végül ízlés szerint utánasózunk, megszórjuk az apróra vágott ecetes tárkonnyal, petrezselyemzölddel, és tárkonyecettel savanyítjuk. Tálaláskor tejfölt csorgatunk rá.

Gombafasírt

Hozzávalók 3-4 személyre: 50 dkg gomba, 2-3 szelet kenyér, 1 közepes hagyma, 2 tojás, 1 kisebb krumpli, só, bors, zsemlemorzsa, olaj.

Elkészítése: Kevés olajon megpároljuk a feldarabolt gombát, majd ledaráljuk vagy botmixerrel pürésítjük (azért maradjanak benne nagyobb darabok is). A kenyeret beáztatjuk, jól kifacsarjuk, és összemorzsolva a gombához adjuk. A krumplit és a hagymát lereszeljük a kis lyukú reszelőn, majd a tojással együtt hozzáadjuk a gombához. Ízlés szerint sózzuk és borsozzuk, majd annyi zsemlemorzsát adunk hozzá, hogy jól formázható massza legyen belőle. Egy serpenyőben kb. félujjnyi olajat felforrósítunk, a gombás masszából lapos korongokat formálunk, és a forró olajban szép pirosra sütjük. Papírtörlőre szedjük, hogy az olajat felitassuk róla. Olajjal megspriccelve sütőben is megsüthetjük. Tetszés szerinti körettel, salátával vagy savanyúsággal kínáljuk.

Kekszes-mazsolás pudingkupola

Hozzávalók: 2 csokoládéízű pudingpor, 9 dl tej, 3 kis csomag keksz (kb. 15 dkg), 1 maréknyi mazsola (vagy ízlés szerint), 3-4 evőkanál vaníliás vodka az áztatáshoz, 5 evőkanál cukor, tortadara vagy csokoládéreszelék.

Elkészítése: Legelőször egy tálkába tesszük a mazsolát, ráöntjük a vodkát, és felöntjük annyi langyos vízzel, amennyi éppen ellepi. A pudingporból a hideg tejjel és a cukorral sűrű pudingot főzünk. Egy kupola formájú tálat vagy tésztaszűrőt kibélelünk fóliával, majd az aljára teszünk 2-3 evőkanálnyi pudingot. Ezt megszórjuk mazsolával, és rátördelünk egy réteg kekszet. Erre is pudingot, mazsolát és kekszet teszünk, majd újra egy réteg puding és mazsola jön. A tetejét kirakjuk kekszkockákkal, de ezeket már egészben hagyjuk, nem tördeljük. A kekszrétegeket meg lehet locsolni a mazsola áztatólevével, de ha gyerekek is esznek belőle, ez helyettesíthető édesített tejjel is. Végül a lerakott pudingot hagyjuk kihűlni-megdermedni, és tányérra vagy tálra borítjuk. Bevonhatjuk tejszínhabbal, és kedvünk szerint díszíthetjük, vagy egyszerűen megszórjuk tortadarával vagy csokoládéreszelékkel.

Müzlis-túrós minitorták

Hozzávalók (4 darabhoz): 4 tojás, 1 csipet só, 7 evőkanál cukor, 1 evőkanál vaníliás cukor, 1 teáskanál sütőpor, 4 evőkanál vegyes gabonapehely (müzli), 6 evőkanál liszt, 1 citrom héja, vaj, liszt a kenéshez;

a krémhez: 30 dkg tehéntúró vagy mascarpone, 1 citrom héja és leve, 2-3 evőkanál cukor, kb. 0,5 dl tejszín;

a díszítéshez: 5 dl habtejszín, 2-3 evőkanál porcukor, 2 csomag habfixáló

Elkészítése: Kézi mixer segítségével a tojásokat a sóval és a cukrokkal addig kavarjuk, amíg jól kifehérednek, és habos massza nem lesz belőle. Ezután belekeverjük a sütőport, a citromhéjat, a lisztet és a müzlit, majd a kikent-lisztezett egyszemélyes tortaformákat megtöltjük vele (képzeletben négy egyenlő részre osztjuk), és előmelegített sütőben kb. 10 perc alatt megsütjük. Végül kiborítjuk a formákból, és így, „fejjel lefele” hagyjuk kihűlni. A krémhez a hozzávalókat habosra keverjük. A citromlevet ízlés szerint adagoljuk, de merjük bátran tenni, mert nagyon finom lesz vele a krém. A tortácskákat lapjában kettévágjuk, és jó vastagon megtöltjük krémmel. A tejszínt kemény habbá verjük a porcukorral és a habfixálóval, nyomózsákba tesszük, és szépen bevonjuk vele a tortát. Tetszés szerint lehet tovább díszíteni, pl. színes cukorírókával – jóval szebben is, mint én tettem.

Naptár muzsikaszóra

Szilágyi Mihály

A régebbi korokban szinte elképzelhetetlen volt, hogy egy jelentős tudós ne értsen a muzsikához. A zene a tudás alapjában kötőanyagnak számított. Úgy tartották, hogy zene által könnyebben megismerhető a világ. Ezt a nézetet vallotta Leibniz is, aki úgy fogalmazott, hogy „a zene a szellem rejtett számoló tevékenysége, (…) a lélek öntudatlanul végzett aritmetikai művelete”. Ha kottát olvasunk, muzsikálunk, akkor számolunk is. Ha nemcsak élvezzük, hanem értjük is a zenei folyamatot, akkor nemcsak érzelmileg, hanem értelmileg is gyönyörködhetünk a muzsika szépségében.

Christophorus Clavius neve valószínűleg sok ember számára ismeretlen, pedig sok köze volt a ma is használt naptárunkhoz. 1537-ben vagy 1538-ban született Bambergben, az akkori Bajorországban. Életére az egyenesség és a kitartás volt jellemző. A vidék, ahol született, szinte teljesen protestáns hitre tért, de Clavius megmaradt mélyen hívő katolikusnak. Színvonalas jezsuita oktatásban részesült a bambergi jezsuita kollégiumban. A jezsuita iskolákról jó tudni, hogy azért létesültek, hogy a katolikusok felvegyék a versenyt a protestáns iskolákkal – a felekezeti versengés az oktatás terén sok jót hozott, mert mindkét fél a fennmaradása érdekében igyekezett a kor legmodernebb oktatását nyújtani.

Az eszes fiatalember hamar kitűnt páratlan matematikai képességével. Nem véletlen tehát, hogy a kollégium után Portugáliába utazott, hogy a coimbrai egyetemen a „portugál Arisztotelész”, vagyis P. Pedro de Fonseca SJ tanítványa lehessen.

Azt is mondhatnánk, hogy a naptárreform a csillagok könyvébe is bele volt írva, mert Christophorus Clavius az 1560. augusztus 21-i napfogyatkozás hatására vetette bele magát a csillagok tanulmányozásába. Korának kitűnő matematikusává fejlődött, matematikai könyvei hosszú időre megalapozták a jezsuita oktatás minőségét. E művei alapján „az évszázad Euklidésze” címmel tisztelték meg. 1570 és 1612 között 23 tudományos könyve jelent meg. Aritmetikáról és geometriáról írott tankönyvei 10 latin és 15 olasz kiadást értek meg, a Ratio Studiorum című műve pedig százötven évig alapműnek számított a matematikában.

A csillagászat abban az időben még a Nap- és a Föld-központú világnézet között dilemmázott. Clavius, hogy tisztábban lásson, a Vatikánban csillagvizsgálót alapított, és több csillagászati mérőeszközt, valamint napórát készített. Feltehető a kérdés, hogy miért éppen napórára volt szükségük a csillagászoknak. A válasz valahol ott keresendő, hogy más időmérő szerkezetek léteztek ugyan, de nagyon pontatlanul működtek, így végül a Nap járása bizonyult a legpontosabb időmérő eljárásnak.

Csillagászként a naptárreform kötődik a nevéhez. Az 1500-as években XIII. Gergely pápa belátta, hogy elavulttá vált a Julius Caesarról elnevezett ókori naptár. A naptárreformot a pápán kívül többen is szükségesnek látták, többek között Giovanni Battista Benedetti is. Az egyházfő elrendelte, hogy a tudósok dolgozzanak ki egy eljárást egy pontosabb naptár megalkotásához. Aloysius Lilius calabriai csillagász kidolgozta a reform elveit, azt egy tudósokból álló szakbizottság megvizsgálta, majd ezt követően egy ideig véleményezni lehetett a tervezetet. A javaslatok és kritikák alapján végül Christophorus Clavius véglegesítette a naptárat, amelyet 1582. október 4-én léptettek érvénybe.

E naptár átvétele nem történt zökkenőmentesen Európában. Főleg a húsvét és a karácsony ünnepének meghatározása okozott sok bonyodalmat, mert a bizánci kereszténység (az ortodoxia) nem vette át az új naptár ünnepmeghatározását, így az ortodox felekezetűek karácsonya ma is január 6-ra esik. A romániai ortodoxok kivételek e téren, mert Jézus születését a nyugati kereszténységgel együtt ünneplik, míg Krisztus feltámadását a keleti hagyományok szerint.

Csak érdekességképp jegyezzük meg, hogy a naptárreform emléke ma is elevenen él a Kis karácsony, nagy karácsony kezdetű énekben. A régi naptár szerint advent 40 napig tartott, a Gergely-féle új szerint viszont a december 25. előtti négy vasárnap foglalja össze a várakozási periódust. A karácsonyt két részre osztották: a nagykarácsonyt december 24-26. között ünnepeljük, a hivatalos újév pedig a kiskarácsony nevet kapta.

Clavius a csillagászat és a matematika mellett zenével is foglalkozott. Ő inkább gyakorlati oldalról, mégpedig a zeneszerzés felől közelített a muzsikához. Tudós papként különleges szöveget választott egyik művének. Minden bizonnyal meghökkentő lehetett, hogy az Énekek énekének szövegéből került ki az egyik énekszöveg, ugyanis a Bibliának ez a fejezete szerelmes verseket tartalmaz. Érdemes nagy odafigyeléssel olvasni a Szentírás e részét is! Ezek a zeneművek a motettairodalomhoz tartoztak. A motetta a reneszánsz kor többszólamú egyházi kórusműve volt. Valószínű, hogy abban a korban népszerűek lehettek ezek a bibliai szövegű énekek, mert a művek több másolatban fellelhetők különböző múzeumok levéltárában. Mivel nem tekinthető jelentős mennyiségűnek Clavius szerzeményeinek száma, mai napig feldolgozatlanul maradtak e művek, és várják, hogy egy zenei régész majd újra feltámassza őket.

Ha az Énekek énekének szövegét szimbolikusan használjuk, Christophorus Clavius ars poeticája is lehet az a motetta, mely talán a rajongó szerelemről szól; a tudós pedig minden bizonnyal a matematikához kötődik szenvedélyesen. E feltételezés azonban örök titok marad…

Clavius 1612. február 6-án átköltözött a tudósok égi zenekarába. Valahányszor a naptárra tekintünk, emlékezzünk rá, és jusson eszünkbe, hogy érző tudós volt, mert énekbe öntötte másképp elmondhatatlan gondolatait.

A királyi szerelvény

Bogdán Emese

Tőle kaptam sok évvel ezelőtt ezt a szép és gazdag ajándékot, s ez jut eszembe mindig, valahányszor összefutunk valahol.

A minap izmos, szép testű fiatalember jött be a zsögödi gyógymedencébe, s bár háttal volt, láttam, hogy a mozgása nagyon ismerős. Lehet ezt szakmai ártalomnak is nevezni, de egy-egy sajátos mozdulat vagy arckifejezés, mosoly, fintor, járás, amire valamikor hosszabb ideig figyeltem, sokáig megmarad az agyamban, s évek múltán is, mikor már megváltoznak a testméretek, felnőtt lesz a valamikori gyerek, a mozdulat „behozza” az illetőt mindenestől. Mert mindenki egy „mozdulatország” számomra, szakmából adódóan is. Éveken keresztül ezt figyeltem, ezzel dolgoztam, és amikor meglátok egy ismerőst, ez jön be leghamarabb.

Ahogy meglátott, kezével intett, felém ugrált, odaevezett a nyakig érő vízben, s régi, sajátos mosolyával üdvözölt. Ő volt az, Lóri. A teste egy felnőtt férfié, a mosolya a régi, a gyermeké. – Csókolom, Bogdánemesetanárnő – mondta egy szuszra, legnagyobb meglepetésemre. – Szervusz, Lóri, nem gondoltam, hogy annyi év után is megismersz – jött ki a szó a számon. – Nem gondolta volna? – szögezte nekem a kérdést, és már tudtam, hogy egy rövid felelet után a többit is zúdítja sorozatban. – S miért nem gondolta volna, s most mit csinál, s maga szereti-e a vizet, s maga tanít-e még, s úszást is tanít még? S szokott-e még járni a pályára? Tapasztalatból tudtam, csak akkor szakad meg a kérdezősködés, ha én is rákérdezek. Megtettem. Mondta, hogy most 31 éves, de még jár képzésre. Közelebb jött, s nagyon megnézett, ismertem ezt a szokását diákkorából, tudtam, hogy egy-egy dolgot nagyon tüzetesen megfigyel, s hogy ilyenkor valami olyant vesz észre, amit más senki.

– Szép a fürdősapkája, szép mintás – mondta mosolyogva, s én fellélegeztem, hogy mégsem a ráncaimat vette célba. Aztán a sapkánál maradtunk, hogy hol vettem, mondtam, a kínaiban, azért ilyen mintás, meg hogy én nem szeretem, de nem volt más, aztán miért nem szeretem, mikor milyen szép színes stb. Az édesanyjával volt a fürdőben, jól érezte magát, ugrált, evezett, mosolygott, felderítette a napomat, mint annyiszor régen, amikor tanítottam.

Ez volt a második találkozás 15 év után. Pár évvel ezelőtt még egyszer szembejött a központi téren. Távolról felismertem lábujjhegyes, kissé billegő járásáról, s mérget vettem volna rá akkor is, hogy már nem ismer meg. Ő pedig célirányosan felém tartott. Pár évvel az iskola után volt ez, de már akkor is láttam a változást. Megnyúlt, erős fiatalember lett, csak a járása, sajátos mosolya maradt a régi. Lóri mindig mosolygott, de hogy ez természetes volt-e vagy sajátos helyzetéből adódott, azt nem tudtam megállapítani, de nekem mindig erőt adott, ha elfáradtam, s elbágyasztott a zaj a tornateremben. Ilyen volt akkor is, amikor naponta találkoztunk. Nehezen ment neki a futás és az irányított mozgástevékenységek, de nem vonta ki magát semmiből, csak alkudozott, hogy a normákat valamilyen más formában adja le.

– Egyezzünk meg, egy fél kör futás, egy fél kör járás gyorsabban, míg lemegy az ezer – javasolta nyolcadikban, s én belementem az üzletbe.

– De aztán jó jegyet ad, ugye?

– Jó jegyet, Lóri, csak indulj már! – biztattam.

– De ha megállok egy kicsit a túlsó kanyarban, ugye nem kiált oda hogy „Ne csalj, fiam vagy ne add fel”, mint a többieknek.

– Nem kiáltok oda – ígértem, míg végre elindult, és kitartóan ledöcögte az ezer méter két és fél körét, ahogy megegyeztünk. Fáradtan, de mosolyogva érkezett a célba, örült, elégedett volt, hogy sikerült, s megkapta a jó jegyet. Akkor is így mosolygott, s azóta is mindig ezt látom, ha néha összefutunk az utcán.

A téren, a Tosca előtt egyenesen felém tartott. – Csókolom, hogy van, tanárnő? – kérdezte, és fülig ért a szája. Feleltem a szokásosat, hogy jól, köszönöm, de ő nem tágított, most sem érte be ennyivel. – S akkor még tanít-e? Feleltem, hogy már nyugdíjas vagyok, de csak folytatta. – S akkor milyen az élete? Mondtam, hogy jó. – S akkor mit csinál egész nap? Mondtam, hogy sok mindent. De mit? – kérdezte tovább kitartóan, mint az óráimon, ha belekezdett valamibe, s hogy fordítsak a kérdezősködés fonalán, rákérdeztem én is. – Hát te hol jársz most iskolába? Mondta, hogy a speciálisba, ingázik faluról. – Szereted-e ott? – kérdeztem tovább.

Mondta, hogy igen, de tudtam, hogy ő bárhol szereti. Közelebb lépett, s pár pillanatig figyelt, ahogy szokott, tekintete mélyen az arcomba fúródott (tudtam, hogy felfedez valamit rajtam). – Né, itt a dzsekijének a felső zsebinél el van romolva a cipzárja, egy fogacska ki van esve belőle, s így nem lehet behúzni. – Hát nem – mondtam beletörődve a kritikába, s meg se lepődtem. (Ezt eddig észre se vettem.) Hát a vonatja megvan e? – szögezte nekem a kérdést váratlanul. Elöntött az ámulat, hogy még erre is emlékszik. – Megvan – feleltem mosolyogva én is. – De most már van kocsija is, ugye? – Igen – mondtam. – Akkor már nem kell a vonat? Pedig az kényelmesebb – viccelt tovább. Nem volt amit mondjak erre, mert egy iskolai emléket juttatott eszembe, mikor hatodikban szünetben megkérdezte: – Magának van kocsija? – Nincs – mondtam. – Akkor maga szegény? – Hát nem egészen, de olyanforma – mondtam. – Na nem baj, akkor én adok magának egy vonatot, az kényelmesebb is, s másoknak nincs is – vigasztalt, mintha panaszos lenne a kocsinélküliségem. És egy hétre rá, nagy ámulatomra, hozta mosolyogva a rajztömb lapjára teremtett dízelvonatot. Akkoriban ingázott, s órákig állt az állomáson, figyelte a vonatokat, a mozdonyt, a kerekeket, az ablakokat, minden szögből, részletekig menően. A rajzlapon pedig ott volt milliméterpontossággal egy luxusszerelvény egyetlen vagonnal. – Minden van benne, étkező és fürdő is – mondta. Valószínűleg egy nagy családnak volt gyártva, s valóban kényelmesen elfért volna minden rokonom benne. – Ilyennel csak a királyok járnak, Lóri – köszöntem meg egy öleléssel, viccelve. – Hát akkor maga is király lesz, ha felül rá – felelte.

Azóta is őrzöm a vonatát az emlékek között, de mást is megőriztem belőle. A mosolyát, az elégedettséget az arcán minden élethelyzetben, a szelíd, naiv humorát, s azt a képességét, mellyel hatni tudott a környezetére, sokunkra, akik tanítottuk. Mert Lóri valóban különleges képességű, s más tanítványokkal összehasonlítva az benne a különlegesség, hogy nem éri be egy futólag odavetett jónapottal az utcán, ő kezicsókolomot köszön, megáll egy kicsit, rád kérdez udvariasan, s beleérez a lelkedbe. Lehet, pont ez a küldetése.

Sokszor észre sem vesszük egy-egy sajátos élethelyzetben, vagy amikor biztatásra van szükségünk, mire tanít a gyermek, mekkora erőt ad, mikor csak úgy, minden ok nélkül odajön, s mond valamit, ami üzenetjelzésű is lehet (de erre akkor nem figyelünk fel), át tud formálni egy pillanatra, ha kell, királyt csinál belőlünk, s a vonatra is felültet, pár szóval, egy kedves mosollyal pillanatok alatt áthangol, harmóniát teremt a lelkünkben.

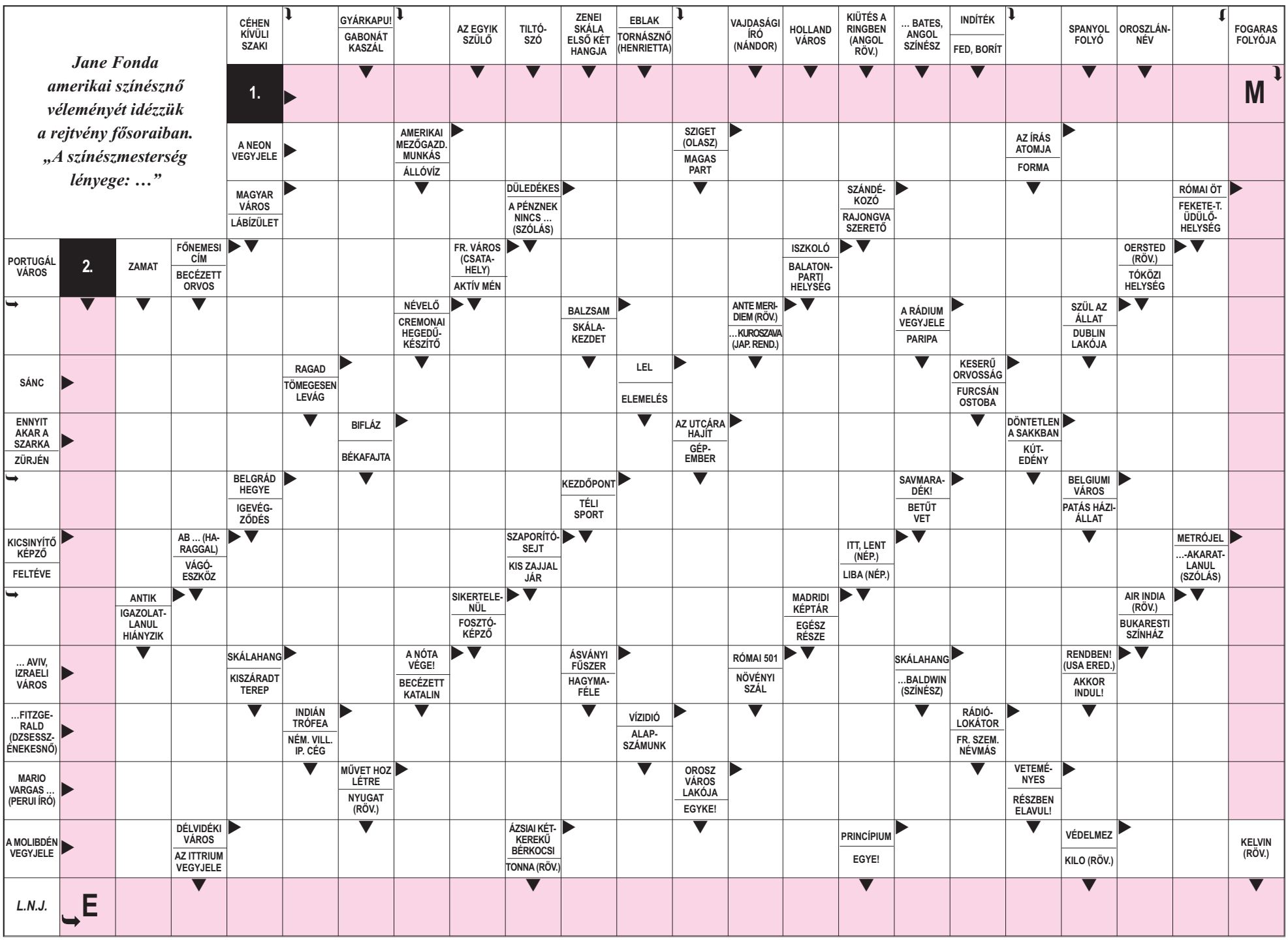

Október 31-i rejtvényünk megfejtése: *Louis Hector Berlioz. Rákóczi-induló. Faust elkárhozása. Harold Itáliában.*

Európa-liga

Újabb bravúrral a Ferencváros kiejtené a CSZKA-t

Amennyiben a Ferencváros két héttel ezelőtti moszkvai sikerét követően ma, hazai pályán (TV: DigiSport 4) is legyőzi a CSZKA-t a labdarúgó-Európa-liga negyedik fordulójában, akkor kiejti az orosz csapatot, egyben kedvező helyzetből várhatja az utolsó két mérkőzést.

A zöld-fehérek négy ponttal, míg a vendégek továbbra is pont nélkül állnak, ennek ellenére bravúr lenne az újabb diadal a jobb erőkből álló rivális ellen. Szerhij Rebrov vezetőedző csapata rendkívül szervezett futballal tudta elhozni a három pontot az orosz fővárosból: bár több helyzete volt a CSZKA-nak, azokat nem tudta kihasználni, míg a Ferencváros a csereként beállt Varga Roland hajrában szerzett találatával nyert.

A magyar bajnok egy rendkívül nehéz sorozatot eddig veretlenül teljesített, azaz a játékosok nagy önbizalommal várhatják a soron következő összecsapást. A CSZKA négy találkozó óta nyeretlen az orosz pontvadászatban, mégis úgy tűnik, hogy kezd kilábalni a hullámvölgyből, ugyanis hétvégén az éllovas Zenittel játszott 1-1-es döntetlent, előtte pedig az Orosz Kupa nyolcaddöntőjéből jutott tovább a szintén élvonalbeli Ufa ellen.

A csoport másik találkozóján a hét ponttal éllovas Espanyol fogadja a hattal második Ludogorecet. A spanyolok továbbjuthatnak a négyesből, amennyiben begyűjtik a három pontot és a Ferencváros legfeljebb egy pontot szerez a sereghajtó CSZKA ellen.

A győztes ferencvárosi csapat játékosai a labdarúgó-Európa-liga csoportkörében játszott CSZKA Moszkva – Ferencváros mérkőzés után a moszkvai VEB Arénában 2019. október 24-én. A magyar csapat 1-0-ra győzött. Fotó: MTI/Illyés Tibor

Nehéz feladat a Kolozsvári CFR előtt

Nem lesz sétagalopp a Kolozsvári CFR számára a Rennes elleni, ma esti mérkőzés a labdarúgó-Európa-ligában. A román bajnok két héttel ezelőtt legyőzte a francia csapatot, de akkori házigazdája 80 percig emberhátrányban játszott, ráadásul a második félidőben újabb játékosát kiállította a bíró, és csak a találkozó vége felé csökkent a számbeli különbség, amikor a CFR is inkasszált egy piros lapot. Ennek dacára a Rennes irányította a játékot, egyik támadást vezette a másik után, és Dan Petrescu vezetőedző szerint ha tizenegy a tizenegy ellen futballoznak, esélyük sincs a sikerre. A meccset azonban kibekkelték és megnyerték, most pedig újra bizonyíthatják, hogy nem volt véletlen a siker.

A ma esti program

19.55 óra:

* *A csoport:* Dudelange (luxemburgi) – Sevilla (spanyol) (TV: DigiSport 4, Telekom Sport 4), APOEL (ciprusi) – Qarabag (azeri)

* *B csoport:* Lugano (svájci) – Malmö (svéd), Koppenhága (dán) – Dinamo Kijev (ukrán)

* *C csoport:* Krasznodar (orosz) – Trabzonspor (török), Basel (svájci) – Getafe (spanyol) (Look Sport 3)

* *D csoport:* Rosenborg (norvég) – Sporting CP (portugál), LASK (osztrák) – PSV Eindhoven (holland)

* *E csoport:* Lazio (olasz) – Celtic (skót) (DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport), Kolozsvári CFR – Rennes (francia) (DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Plus)

* *F csoport:* Standard Liege (belga) – Eintracht Frankfurt (német) (DigiSport 3, Telekom Sport 3, Look Sport 2); a Guimaraes (portugál) – Arsenal (angol) mérkőzést tegnap, lapzárta után játszották

22.00 óra:

* *G csoport:* Feyenoord (holland) – Young Boys (svájci), Rangers (skót) – Porto (portugál) (Look Sport 2)

* *H csoport:* Ferencváros – CSZKA Moszkva (orosz) (DigiSport 4), Espanyol (spanyol) – Ludogorec (bolgár) (Telekom Sport 4, Look Sport 3)

* *I csoport:* Olekszandrija (ukrán) – Saint-Étienne (francia), Wolfsburg (német) – Gent (belga)

* *J csoport:* Wolfsberg (osztrák) – Istanbul Basaksehir (török), Mönchengladbach (német) – AS Roma (olasz) (DigiSport 3, Telekom Sport 3)

* *K csoport:* Braga (portugál) – Besiktas (török), Wolverhampton (angol) – Pozsonyi Slovan (szlovák)

* *L csoport:* Asztana (kazah) – AZ Alkmaar (holland), Manchester United (angol) – Belgrádi Partizan (szerb) (DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport)

Szoboszlai, Gulácsi és Stanciu csapata is ikszelt a BL-ben

A Szoboszlai Dominikkal felálló Salzburg 1-1-es döntetlent ért el a Napoli vendégeként a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének 4. fordulójában. A nápolyi csapat sokszor nyomasztó mezőnyfölényben játszott, de hiába dolgozott ki rengeteg gólhelyzetet, a pontatlan befejezések miatt azokból csak egyet tudott értékesíteni. A veszélyesen kontrázó osztrák együttesben Szoboszlai kezdőként végig a pályán lehetett, a magyar válogatott játékos a középpályán labdabiztos volt és jól irányított.

A G csoportban, Szentpétervár a Lipcsei RB Gulácsi Péterrel a soraiban nyert a Zenit vendégeként. A házigazda alakulat megpróbált irányítani, de az orosz játékosok sokat hibáztak, míg a náluk sokkal céltudatosabb lipcseiek a kapura is veszélyesek tudtak lenni, nagy helyzeteiknél pedig hatékonyabbak voltak. A németek magyar válogatott játékosai közül Gulácsi végigvédte a találkozót – amelyen magabiztosan játszott, néhány alkalommal pedig bravúrosan hárított –, míg Willi Orbán sérülés miatt ezúttal a keretbe sem kerülhetett.

Az F csoportban a Barcelona az erőviszonyoknak és a várakozásoknak megfelelően végig diktálta a tempót a Prágai Slavia ellen, de utóbbi – soraiban a román válogatott Nicolae Stanciuval – remekül megszervezte a védekezését. A cseh játékosok rengeteget dolgoztak a mezőnyben, így ritkán adódott nagy helyzet a hazaiak előtt. A szünet előtt a csehek, az 59. percben a hazaiak találtak a hálóba, de videóbírós ellenőrzést követően les miatt egyiket sem ítélték érvényes találatnak. Lionel Messi és Ondrej Kolár többször összemérhette magát a mérkőzésen, kettejük párharcát a vendégek kapusa nyerte, míg csapata a katalánoktól elszenvedett egygólos hazai vereséget követően idegenben „elcsent" egy pontot a riválistól. Csakúgy, mint korábban az Internazionale vendégeként.

A salzburgiak már igen korán, a 11. percben megszerezték a nápolyi találkozó első gólját, Erling Braut Haaland értékesített egy tizenegyest. Fotó: Getty

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 4. forduló:

* *E csoport:* SSC Napoli (olasz) – Salzburg (osztrák) 1-1, FC Liverpool (angol) – Genk (belga) 2-1. A csoport állása: 1. FC Liverpool 9 pont, 2. SSC Napoli 8, 3. Salzburg 4, 4. Genk 1.

* *F csoport:* Borussia Dortmund (német) – Internazionale (olasz) 3-2, FC Barcelona (spanyol) – Prágai Slavia (cseh) 0-0. A csoport állása: 1. FC Barcelona 8 pont, 2. Borussia Dortmund 7, 3. Internazionale 4, 4. Slavia 2.

* *G csoport:* Olympique Lyon (francia) – Benfica (portugál) 3-1, Zenit (orosz) – Lipcsei RB (német) 0-2. A csoport állása: 1. Lipcse 9 pont, 2. Olympique Lyon 7, 3. Zenit 4, 4. Benfica 3.

* H csoport: Chelsea (angol) – Ajax Amsterdam (holland) 4-4, Valencia (spanyol) – Lille (francia) 4-1. A csoport állása: 1. Ajax Amsterdam 7 pont (10-5), 2. Chelsea 7 (7-6), 3. Valencia 7 (6-5), 4. Lille 1.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 11. forduló:* Bournemouth – Manchester United 1-0, Arsenal – Wolverhampton 1-1, Aston Villa – Liverpool 1-2, Brighton & Hove Albion – Norwich 2-0, Crystal Palace – Leicester 0-2, Everton – Tottenham 1-1, Manchester City – Southampton 2-1, Sheffield United – Burnley 3-0, Watford – Chelsea 1-2, West Ham United – Newcastle United 2-3. Az élcsoport: 1. Liverpool 31 pont, 2. Manchester City 25, 3. Leicester 23.

* *Spanyol La Liga, 11. forduló:* Alavés – Atlético Madrid 1-1, Athletic Bilbao – Espanyol 3-0, FC Barcelona – Valladolid 5-1, Betis – Celta Vigo 2-1, Eibar – Villarreal 2-1, Getafe – Granada 3-1, Mallorca – Osasuna 2-2, Real Madrid – Leganés 5-0, Real Sociedad – Levante 1-2, Valencia – Sevilla 1-1; *12. forduló:* Celta Vigo – Getafe 0-1, Espanyol – Valencia 1-2, Granada – Real Sociedad 1-2, Leganés – Eibar 1-2, Levante – FC Barcelona 3-1, Osasuna – Alavés 4-2, Real Madrid – Betis 0-0, Sevilla – Atlético Madrid 1-1, Villarreal – Athletic Bilbao 0-0, Valladolid – Mallorca 3-0. Az élcsoport: 1. FC Barcelona 22 pont (29-14), 2. Real Madrid 22 (21-9), 3. Real Sociedad 22 (20-13).

* *Olasz Serie A, 10. forduló:* Brescia – Inter 1-2, Cagliari – Bologna 3-2, Juventus – Genoa 2-1, Lazio – Torino 4-0, AC Milan – SPAL 1-0, Napoli – Atalanta 2-2, Parma – Hellas Verona 0-1, Sampdoria – Lecce 1-1, Sassuolo – Fiorentina 1-2, Udinese – AS Roma 0-4; *11. forduló:* Atalanta – Cagliari 0-2, Bologna – Inter 1-2, Fiorentina – Parma 1-1, Genoa – Udinese 1-3, Hellas Verona – Brescia 2-1, Lecce – Sassuolo 2-2, AC Milan – Lazio 1-2, AS Roma – Napoli 2-1, SPAL – Sampdoria 0-1, Torino – Juventus 0-1. Az élcsoport: 1. Juventus 29 pont, 2. Inter 28, 3. AS Roma 22.

* *Német Bundesliga, 10. forduló:* Borussia Dortmund – Wolfsburg 3-0, Lipcsei RB – Mainz 8-0, Bayer Leverkusen – Mönchengladbach 1-2, Eintracht Frankfurt – Bayern München 5-1, Werder Bremen – Freiburg 2-2, Hoffenheim – Paderborn 3-0, Fortuna Düsseldorf – 1. FC Köln 2-0, Augsburg – Schalke 04 2-3, Union Berlin – Hertha BSC 1-0. Az élcsoport: 1. Mönchengladbach 22 pont, 2. Borussia Dortmund 19, 3. Lipcsei RB 18.

* *Francia Ligue 1, 12. forduló:* St. Etienne – AS Monaco 1-0, Dijon – Paris St. Germain 2-1, Metz – Montpellier HSC 2-2, Toulouse – Lyon 2-3, Bordeaux – Nantes 2-0, Nice – Reims 2-0, Olympique Marseille – Lille 2-1, Amiens SC – Brest 1-0, Angers – Strasbourg 1-0. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 27 pont, 2. Angers 20, 3. Nantes 19.

Megyei labdarúgó-bajnoki eredmények

* *4. liga, 9. forduló:* Mezőrücs – Magyaró 2-7, Dános – Radnót II 1-1, Mezőzáh – Koronka 3-1, Hadrév – Gernyeszeg 8-1, Görgénysóakna – Küküllődombó 2-1, Mezőceked – Dicsőszentmártoni Viitorul 4-2. Az élcsoport: 1. Görgénysóakna 24 pont, 2. Radnót II 22, 3. Magyaró 21.

* *5. liga, Északi csoport, 8. forduló:* Lövér – Nyárádremete 0-3 (az 54. percben félbeszakadt), Köhér – Mezőkirályfalva 2-0, Alsóidecs – Tuson 8-5. Az élcsoport: 1. Alsóidecs 20 pont, 2. Köhér 18, 3. Nyárádremete 16.

* *5. liga, Déli csoport, 8. forduló:* Magyarsáros – Mezőgerebenes 3-0, Kerelő – Marosludas II 4-8, Mezőtóhát – Mezőméhes 4-2. Az élcsoport: 1. Mezőgerebenes 21 pont, 2. Magyarsáros 19, 3. Marosludas II 13.

* *6. liga, 10. forduló:* Harasztkerék – Kibéd 2-0, Székelybere – Mezőpanit 1-1, Csittszentiván – Somosd 6-1, Jedd – Mikefalva 4-1, Sáromberke – Küküllőszéplak 3-2, Nyárádgálfalva – Egrestő 10-4. Az élcsoport: 1. Harasztkerék 23 pont, 2. Somosd 21 (35-17), 3. Kibéd 21 (24-11).

Székelyföldiek veresége Ploieşti-en

A Petrolul Ploieşti 1-0-ra legyőzte kedden este az FK Csíkszeredát a 2. ligás labdarúgó-bajnokság 5. fordulójából elhalasztott mérkőzésen. A találkozó egyetlen gólját Marinescu szerezte a 82. percben. A vendégek emberhátrányban fejezték be az összecsapást, miután Csonkát kiállították a 90. percben.

Ugyancsak kedden a Bodzavásári CSM Gloria 1-0-ra győzött a Temesvári Politehnica ASU ellen. Gólszerző: Mera (49.).

A tabellát a CS Mioveni vezeti 30 ponttal, a 26 pontos UTA és a 24 pontos Petrolul előtt. A Csíkszereda a 15. helyen áll 16 ponttal.

Az 1. ligában Constantin Budescu két remekbe szabott góllal segítette győzelemhez csapatát, a 15. forduló hétfő esti mérkőzésén. Az eredmény: Gyurgyevói Astra – Jászvásári CSM Politehnica 4-0. A forduló utolsó összecsapásán: CSU Craiova – Bukaresti Dinamo 4-1. Ezt a találkozót Szörényváron rendezték, mert a Ion Oblemenco stadion gyepszőnyegét éppen kicserélik, és a pálya nem állt rendelkezésre. A tabellát a Kolozsvári CFR vezeti 30 ponttal, a 28 pontos Konstancai Viitorul és a 27 pontos CSU Craiova előtt.

Fotó: DigiSport

Kárpát-medencei disputaverseny Marosvásárhelyen

A Maros Megyei Tanáccsal társszervezésben, a Marosvásárhelyi 7. Számú Általános Iskola szülői bizottsága segítségével fogadják házigazdaként a 7-es iskolában a Körtesi Sándor igazgató által koordinált, illetve a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceumban a Tamási Zsolt által vezetett disputaklubok a Kárpát-medencéből érkező disputásokat.

A nagy érdeklődés miatt az elődöntők két nap, november 8-9-én, pénteken és szombaton zajlanak. Az I. korcsoport (IV-VI. osztályos diákok) péntek délután vitáznak a 7-es iskola tantermeiben arról a tételmondatról, hogy „A városok főteréről ki kell tiltani az autós forgalmat”.

A II. és III. korcsoportokban regisztráltak (VII-IX., illetve X-XII. osztályosok) szombaton mérik össze vitakészségüket „A szelektív hulladékgyűjtést szigorítani kell” témakörben, miután a vetélkedő hivatalos nyitóünnepsége a Maros Megyei Tanács nagytermében reggel 9 órakor lesz. A viták nyilvánosak az érdeklődők számára is. A szombati elődöntők 10, majd 11.45 és 15 órakor kezdődnek a város különböző helyszínein (Köpeczi-ház, Bernády Ház, Teleki Téka, belvárosi plébánia kriptája, Rákóczi iskolaklub, a múzeum várban található központi épületében, az unitárius egyház Dersi János termében, a Vártemplom gótikus termében, a Kultúrpalota kórustermében).

A Karl Popper-vitamódszernek megfelelően a csapatok a sorsolásnak megfelelően felváltva tagadó és állító pozíciókból is kell bizonyítsák vitakészségüket és felkészültségüket a témából.

Az elődöntőkön legjobban teljesítő, korosztályonként két-két csapat vasárnap a döntőn méri össze felkészültségét, 10 órától (helyszínek: Köpeczi-ház, Bernády Ház és múzeum), majd ezt követően a Maros Megyei Tanács tanácstermében kerül sor a díjazásra.

Második helyezést ért el a BBTE csapata a mexikói nemzetközi esettanulmány-versenyen

Kiemelkedő nemzetközi eredményt értek el a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának magyar tagozatos hallgatói, akik mindkét selejtezőcsoportjukat megnyerve jutottak a mexikói Universidad Panamericana esettanulmány-versenye, a Business & Management Case Competition nagydöntőjébe, ahol végül a második helyet szerezték meg a kanadai Simon Fraser University mögött, megelőzve a Chinese University of Hong Kong és a Copenhagen Business School csapatát.

2019. október 28. és november 2. között került megrendezésre a mexikói Guadalajarában a Business & Management Case Competition 12 egyetemi csapat részvételével. A verseny két selejtező fordulóból és egy nagydöntőből tevődött össze. A kolozsvári csapatot Barabási Tamás (gazdasági informatika, 3. év, Székelyudvarhely), Boga Balázs (menedzsment, 2. év, Marosvásárhely), Izsák Réka (pénzügy és bank, 2. év, Csíkszereda) és Jakó Zsolt (menedzsment, 3. év, Marosvásárhely) képviselték. A csapat felkészítő tanárai dr. Szász Levente egyetemi tanár, dr. Györfy Lehel-Zoltán egyetemi docens és dr. Rácz Béla-Gergely egyetemi adjunktus voltak.

Az első fordulóban a csapatok a világ egyik vezető pékipari vállalatának, a Bimbo Groupnak kellett stratégiát kidolgozzanak. Ebben a fordulóban kiválóan teljesített a kolozsvári csapat, amely a University of Washington és a kanadai University of Alberta csapatát megelőzve a csoport első helyén végzett.

A második fordulóban egy helyi tequilagyártó vállalatnak kellett nemzetközi értékesítési stratégiát kidolgozni. A kolozsvári csapat ebben a fordulóban is nagyszerű teljesítményt nyújtott, így ismét csoportelső lett az amerikai University of Vermont és a skóciai University of Glasgow csapata előtt, elnyerve ezzel a jogot, hogy a verseny nagydöntőjében szerepeljen.

A nagydöntőbe a négy legjobb teljesítményt nyújtó egyetem csapata jutott be, köztük a kolozsvári is, amely kiváló teljesítményt nyútva végül a dobogó második fokára állhatott fel.

A kolozsvári magyar közgazdászhallgatók e kiemelkedő eredményt röviddel azután érték el, hogy a Norwegian School of Economics nemzetközi esettanulmány-versenyén szintén második helyezést szereztek, mintegy két hét után megismételve az erdélyi magyar nyelvű közgazdászképzés máig legkiemelkedőbb hallgatói teljesítményét. *(közlemény)*

11. Demográfiai, egészség- és szociálpolitika-konferencia, Marosvásárhely

Megmaradni – és mégis élni

2019. november 8-án, pénteken 10–16 óra között

***Helyszín:* Marosvásárhely, Keresztelő Szent János-plébániatemplom, Rózsák tere 61. sz.**

Védnökök: Gyulafehérvári Érseki Hivatal; Csíkszeredai Segédpüspöki Hivatal; Maros Megyei Tanács

Marosszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal; Marosszentgyörgyi Katolikus Plébánia

Szervezők: Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya; Marosvásárhelyi Keresztelő Szt. János Plébánia; Marosszentgyörgyi Római Katolikus Plébánia; Marosszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal; Diczfalusy Alapítvány; MCSNTT; Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat; Békés Megyei Kormányhivatal

Médiatámogatók: Népújság, Székelyhon, Marosvásárhelyi Közszolgálati Rádió, Rádio Gaga, magyarországi média

Sajtókonferencia: 9.00 – 10.00

10.00 Ökumenikus ima (Berekméri Melinda református lelkipásztor; Nagy László unitárius lelkipásztor; Oláh Dénes római katolikus plébános; Papp Noémi evangélikus lelkipásztor)

Verset mond Kilyén Ilka színművésznő: Székely János: Anyák; Baricz Lajos: Mária útja.

Szent Cecília együttes: (Simon Kinga, Simon Csenge, Simon Janka, Nyulas Antónia, Török Brigitta): Baricz Lajos – Simon Kinga: Üres szív és jászol; Erdélyország.

10.15: Üdvözlések, köszöntések:

Oláh Dénes főesperes bemutatja a templomát és egyházközségét; Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke; Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke; Szabó Béla professzor; Bártfai György professzor; Baricz Lajos.

Szakmai-tudományos program, előadások

10.45 – 12.45 – 1. Szekció

Elnökség: Bártfai György, Szabó Béla és Svébis Mihály

• Pasztorációs erőforrások és utak az élet szolgálatában – Szénégető István remeteszegi plébános, a gyulafehérvári főegyházmegye családreferense.

• Demográfia, egészség és szociálpolitika – egy elképzelés testet ölt (a kezdetektől napjainkig) – dr. Mák Kornél, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés alelnöke.

• Újabb esély – dr. Egyed Imre, Marosvásárhely, egyetemi előadó, a Keresztelő Szent János-plébánia gondnoka.

• Nagy családban, Erdélyben polgármesterként élni és megmaradni – Sófalvi Sándor Szabolcs, Marosszentgyörgy polgármestere, 4 gyerek édesapja.

• A Harangszó nekünk szól – Baricz Lajos marosszentgyörgyi plébános.

• A jelenlegi demográfiai irányzatok szülészeti vonatkozásai – dr. Szabó Béla egyetemi tanár, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának alelnöke.

• Édesanya – az anyaország egészség- és szociálpolitikája, a határon túl élő honfitársaink segítése – dr. Rákóczi Attila, a Békés Megyei Kormányhivatal főigazgatója.

13.00 Kávészünet

13.15 – 15.30 – 2. Szekció

Pachelbel: D-dúr kánon – Előadják: Simon Csenge (brácsa), Simon Janka (hegedű), Moldovan Szabolcs (cselló).

Elnökség: Párducz László, Baricz Lajos és Mák Kornél.

• Gyermeket szeretnénk: a fogamzásról, a lombikbébiprogramról közérthetően – dr. Mészáros János, a Bács-Kiskun Megyei Kórház koordinációs igazgatója.

• Legyen a szülés élmény – családbarát szülés – dr. Párducz László PhD, a Békés Megyei Központi Kórház főorvosa, a Magyar Család- és Nővédelmi Tudományos Társaság elnöke.

• Szülőföldem, Zenta – megmaradás a Vajdaságban – dr. Slobodan Živković, a Zentai Kórház Szülészeti-Nőgyógyászati Osztályának osztályvezető főorvosa.

• A megelőzés fontossága – közérthetően a védőoltásokról – dr. Virók Dezső PhD egyetemi docens, az SZTE ÁOK Orvosi Mikrobiológia és Immunbiológiai Intézet orvosa.

• A szűrővizsgálatok jelentik hosszú távon az igazi megoldást (emlő- és cx-szűrés, csontritkulás, diabétesz, magas vérnyomás) – dr. Mészáros János, a Bács-Kiskun Megyei Kórház koordinációs igazgatója.

• A társadalom és a média közös felelőssége a demográfiai folyamatokban – Hol marad a gólya? – Balla Attila, a Csongrád Megyei Önkormányzati Hivatal kabinetvezetője

• Törődjünk a nagyszülők generációjával – az EMAS-, OTKA-kutatás eredményei – dr. Bártfai György, Szegedi Tudományegyetem, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, egyetemi tanár, intézetvezető-helyettes

• Tanúságtétel a „szépcsaládosok” részéről

15.30 A konferencia zárása

Pataki Ágnes versmondó a Kádár Kata népballadát adja elő; Bakos László kántor, a filharmónia énekesének orgonajátéka.

Zárszó

16.15 – Büfé a Deus Providebit Házban

Köszönjük a TimKónak a támogatást!

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
  - információ - 118-932
  - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
  - gyermekeknek - 0265/210-177
- Optika-Optofarm - 0265/212-304
  - 0265/312 436
  - 0265/250-120
  - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344
  járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
  - 0729-024-380
  Labor - 0751-114-307
  e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0740-083-077
  - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS–RCS - 0365/400-401
  - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
  - vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928
  - 0800/800 928
- Aquaserv:
- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
- közönségszolgálat - 0265/208-888
- központ - 0265/208-800
  - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsági buszállomás - 0265/237-774
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
  Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
  - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
  koporsók, kellékek, - 0745-606-215
  koszorúk - 0745-606-269
  és halottszállítás - 0758-047-604
- Melinda temetkezés - 0741-615-661
  Oneşti tér 12. sz., a Litoral mögött,
  teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
  - 0265/311-862
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
  - 0265/262-907
- Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239,
  - 0365/882-842
- Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
  www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop - 0265/216-768
  turisztikai iroda - 0265/269-900
- Bálint-Trans - 0745-611-999
  9–17 ó. - 0265/255-092
- Intertours - 0265/264-011
  Royal GTS - 0265/269-308
  0731-898-989
  Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833,
  - 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
  - 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

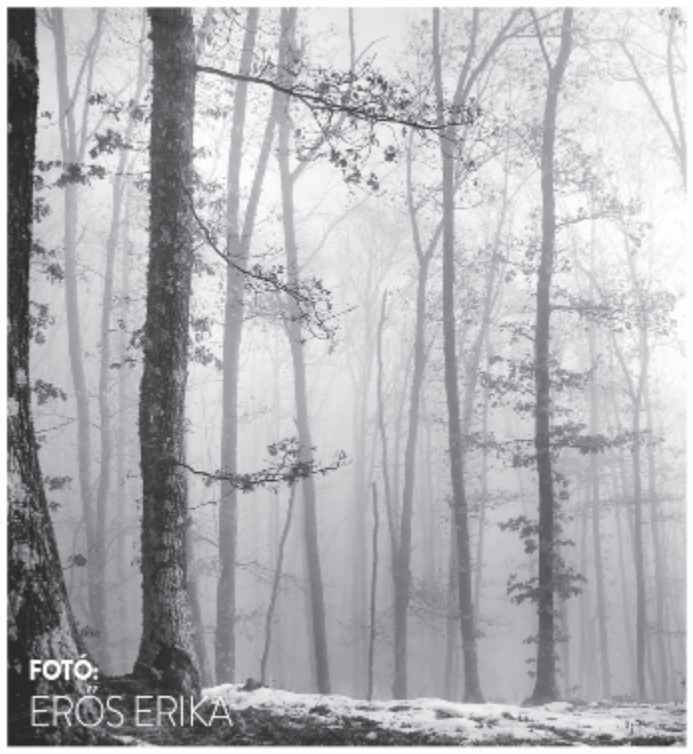

TÉLI REGÉK

FOTÓKAMPÁNY AZ ERDÉLY TV-BEN

TÉMA: ADVENT, KARÁCSONY, SZILVESZTER ERDÉLYI TÁJ, HANGULAT TÉLEN

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ ÉS CÍM: 2020. FEBRUÁR 10. OFFICE@ERDELY.TV

részletek: https://www.facebook.com/erdelytv/

Árverés

Szászrégenben, az Adó- és Pénzügyi Osztály Petru Maior utca 33. szám alatti székhelyén 2019. november 26-án 11 órakor nyilvános árverésen értékesítik az alábbi ingatlanokat:

– 750 négyzetméter külterület Szászrégenben, telekkönyvszáma 55013. A kikiáltási ár 14.250 lej, a becsérték 50%-a (harmadik licit), nem tartalmazza a héát.

– 1228 négyzetméteres belterület Palotailván, telekkönyvszáma 50146. A kikiáltási ár 34.240 lej, a becsérték 100%-a (első licit), nem tartalmazza a héát.

– 2009-es gyártású fekete Mercedes Benz személygépkocsi, azonosítószáma WDD2120031A018229, kikiáltási ár 50.285 lej, a becsérték 100%-a (első licit), nem tartalmazza a héát.

A törvényes előírások alapján felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés napja előtt.

Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO62TREZ4765067XXX014298 számlára kell átutalni, adószám 4322637, címzett a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal –, vagy mutassanak be garancialevelet a kikiáltási ár 10%-áról; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazását, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonossági igazolvány másolatát, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2019. november 7. Jelen hirdetést kifüggesztik a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, a Petru Maior utca 33. szám alatt, a szászrégeni, a palotailvai és a ratosnyai polgármesteri hivatalban, valamint megjelenik a pénzügyminisztérium honlapján.

Bővebb felvilágosítás a 0265/512-592-es telefonszámon, az adóbegyűjtő és végrehajtó irodában.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ használt cserép. Tel. 0754-987-717. (5131)

ELADÓ kemény tűzifa (gyertyán, akác) házhoz szállítva. Tel. 0754-899-512. (6/5140)

TŰZIFA eladó. Tel. 0749-465-511. (1/5177)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (14/4654)

MOSÓGÉPEKET és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (1/5193-I)

Marosvásárhelyre, folyamatosan bővülő és fejlődő csapatunkba keresünk:

– CSONTOLÓT
– KAPUST
– BOLTI ELADÓT
– CSOMAGOLÓ MUNKATÁRSAT
– KARBANTARTÓT
– SEGÉDSZAKÁCSOT

Ha stabil munkahelyre vágyik, és szeretne fejlődni a szakmájában, jelentkezzen a Petry csapatába! Mindenkit betanítunk.
Várjuk önéletrajzát a cv@petry.ro e-mail-címre.
Tel. 0733-990-055. (sz.-I)

ALKALMAZUNK hegesztőt és lakatost. Tel. 0744-572-889. (21684-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Négy éve, hogy rászállt szívünkre a bánat, nincs semmi, ami ennél jobban fájhat. Maradt a bánat és egy csendes sírhalom, szerető szívünkben örök gyász és fájdalom.
Fájó szívvel emlékezünk november 7-én a marosbogáti születésű LÁSZLÓ JÓZSEFRE halálának évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzik szerettei. (1/5161)

Csendes álma felett őrködjön a szeretet.
Szomorú szívvel emlékezünk november 7-én özv. GÁL DOMOKOSNÉRA halálának harmadik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi leánya és fia családjukkal együtt. (4/5015-I)

Múlnak az évek, egymás után, sorban, szívünkben a szeretet nem múlik el soha. Érezzük, hogy itt vagy velünk, ha felnézünk az égre, egy csillag mindig fényesebben ragyog nekünk. Hiányod fájdalom, elviselni nehéz, örökké tart szívünkben a rád emlékezés!
Soha el nem múló szeretettel emlékezünk november 7-én JÁNOSI KATALINRA szül. Elekes halálának 6. évfordulóján.
Aki ismerte és szerette, szenteljen egy percet emlékére.
Emléke legyen áldott, nyugodjon békében! Szerettei. (v.-I)

Fájó szívvel, kegyelettel emlékezünk a radnóti születésű SZÁSZ GYULÁRA halálának 41. évfordulóján. Nyugodjon békében! Emlékét szívünkben őrizzük. Fia, menye és unokái. (7/3760)

Ahogy a napok rövidülnek, úgy érzem, mintha köd borulna rám.
Ahogy az éjjelek lehűlnek, mind gyakrabban jut eszembe édesanyám.
Mit oly sokszor elhalasztottam, elmondanám, mert úgy érzem, hogy vár.
Jóvá tenném, mit mulasztottam, de nem lehet, mert ő már messze jár.
Fájó szívvel emlékezünk november 7-én VACKÁN JULIANNÁRA szül. Lukács halálának első évfordulóján. Emlékét őrzi egyetlen leánya, Ibi és családtagjai. (5/5165)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, a marosszentkirályi születésű, majd marosvásárhelyi és budapesti lakos,
SZABÓ IBOLYA
szül. MÁTYÁS IBOLYA
hosszú betegség után, életének 65. évében csendesen megpihent. Hamvait 2019. november 9-én, szombaton 14 órakor helyezzük végső nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben.
Gyászoló családja. (2/5174-I)

Fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették
SZÉKELY ERZSÉBETET
az egykori OCL volt dolgozóját, hogy 91. évében, rövid, de súlyos szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Utolsó útjára november 7-én 13 órakor kísérjük a marosvásárhelyi református temetőben.
Emlékét őrzi testvére és családja, sógornője, keresztlánya és családja. (7/5167-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett gyermek, testvér, édesapa, rokon és jó barát,
ZÁG SÁNDOR
életének 56. évében tragikus hirtelenséggel visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése 2019. november 7-én délután 2 órakor lesz a római katolikus sírkertben (felső kápolna), római katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (3/5179-I)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy
SZÖVÉRFI MÁRIA
született Siklódi
székelytompai lakos életének 81. évében váratlanul megpihent. Utolsó útjára kísérjük 2019. november 8-án 13 órakor a székelytompai ravatalozóból a helyi temetőbe.
Gyászoló szerettei. (-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönjük minden kedves rokonnak, barátnak, kollégának és ismerősnek, hogy gyászunkban mellettünk álltak. A Sass család. (12/5190)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A KOVÁCS PÉKSÉG alkalmaz SOFŐRÖKET. 8 órás munkaidő, előnyös munkabér + étkezési jegyek. Tel. 0744-403-114. (21676)

TAKARÍTÓSZEMÉLYZETET alkalmazunk DÉLUTÁNI MUNKÁRA (13-21 óra között). Román- és magyarnyelv-ismeret szükséges. Tel. 0742-964-797. (7/5141-I)

ALKALMAZUNK SOFŐRT ÁRUSZÁLLÍTÁSRA. Érdeklődni a 0743-119-998-as telefonszámon. (64219-I)

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM
www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel **ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között, valamint szombaton 8–13 óra között.

Várjuk Önöket!

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

Az
ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ
állást hirdet
Híradós szerkesztő-műsorvezetői
feladatkör ellátására, meghatározatlan idejű teljes munkaidőre.

ELVÁRÁSOK:
- felsőfokú végzettség (szakirányú végzettség, előny)
- fejlett beszéd, szövegalkotási-, és íráskészség
- számítógép-felhasználói ismeretek
- felsőfokú román nyelvtudás

ELŐNYT JELENT:
- médiában szerzett releváns szakmai tapasztalat
- magabiztos, kellemes megjelenés
- felsőfokú idegennyelv-ismeret
- kiváló kommunikációs és problémamegoldó készség

AMIT KÍNÁL:
- fiatal, dinamikus munkaközösség
- jó munkakörülmények
- végzettségnek és szakmai tapasztalatnak megfelelő bérezés
- megbízható, stabil munkahely

A részletes szakmai önéletrajz leadásának határideje: **2019. november 8.** Jelentkezni az **allas@erdely.tv** email címen lehet.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM